

Boden-ANAN

medlemsblad för

Boden
Överluleå
ForskarFörening

Nr 1

Årgång 21

Februari 2012

BÖFF 20-årsjubilerar

Styrelsen 1992: Arne Isaksson (redaktör), Björn Fredriksson, Gun-Marie Åkerström, Kristina Öhman, Anna-Greta Johansson, Ulla Wikman och Jan-Olov Larsson. Solveig Burström saknas på bild.

Foto: Rohland Öhman

Styrelsen 2011-2012: Rolf Stenlund, Berthill Munkestam, Niklas Nyström, Björn Fredriksson, Berit Andersson, Lars Berg och Anne-Britt Brunnström.

Foto: Eila Fredriksson

Innehåll

- s.2 Föreningsinformation
Ordförande har ordet
- s.3 Medlemsavgift, Efterlysning, Årsmöte, Släktforskningens dag
- s.4 Konstantin Hansén
- s.6 Folkmängden i Ö-luleå
- s.7 Antavla
Kristina Öhman
- s.8 BÖFF:s medlemsmöte
- s.9 BÖFF:s 20-årsfest
- s.11 Info från Ssf, Generalmönstring, Sista avrättningen i N-luleå
- s.12 Än en gång, Kapten!
- s.14 Boden-ANAN:s innehållsfört 2007-2011
- s.15 Årtal som slutar på två
- s.16 Bredåkers-dikt
- s.17 Nya medlemmar, Gratias, Tack
- s.18 Föreningens styrelse 1992-2012
- s.19 Några ord från BÖFF:s styrelse
- s.27 Om Kengis bruk

Bilaga: Inbetalningskort

Styrelse och övriga funktionärer för Boden Överluleå ForskarFörening

*medlem i Sveriges Släktforskarförbund

Föreningens adress: Boden Överluleå ForskarFörening Idrottsgatan 2 D, 961 64 BODEN

Plusgiro: 1 57 58 – 6

Tel till Råbäcksgården: 0921 - 504 13. Ny e-postadress: bodensforskarforening@hotmail.se

Hemsida: www.bodenforskare.se

Ordförande	Björn Fredriksson	Nipvägen 18	961 44	Boden	tel 0921 - 653 15
		e-post: bjorn.fredriksson@egonet.se			
Sekreterare	Berit Andersson	Vargvägen 13	961 68	Boden	tel 0921 - 163 58
Kassör	Anne-Britt Brunnström	Salladsvägen 11	961 47	Boden	tel 0921 - 723 28
Ledamot	Lars Berg	Kusön 228	961 98	Boden	tel 0921 - 501 39
Ledamot	Rolf Stenlund	Drottninggatan 34 B	961 76	Boden	tel 0921 - 526 75
Styrelsesuppleanter	Berthill Munkestam	Rubinvägen 16	961 46	Boden	tel 0921 - 654 45
	Niklas Nyström	Kalkkällvägen 14	961 96	Boden	tel 0921 - 644 49
Valberedning	Anna-Maria Persson	Karetvägen 24	961 42	Boden	tel 0921 - 533 33
	Ingmar Åkerstrand	S Bredåker 57	961 95	Boden	tel 0921 - 47 01 65
	Kåre Andersson	Alträsk 62	961 95	Boden	tel 0921 - 48 11 17
Revisorer	Carl-Lennart Persson	Karetvägen 24	961 42	Boden	tel 0921 - 533 33
	Anna Wedén	Strandplan 21	961 34	Boden	tel 070 - 341 30 31
Revisorsuppleanter	Catharina Källström	Drottninggatan 16 B	961 35	Boden	tel 0921 - 102 63
	Rickard Pålsson	Santasaari 23	953 95	Nikkala	tel 0922 - 230 13
Redaktör för medlemsbladet:	Eila Fredriksson	Nipvägen 18	961 44	Boden	tel 0921 - 653 15
		e-post: eila.fredriksson@egonet.se			
Bildansvarig	Göte Sundberg	Pilotvägen 7	961 39	Boden	tel 0921 - 161 42

MEDLEMSAVGIFT, KODKORT och NYCKEL

Medlemsavgiften för år 2012 är 150 kronor.

Kodkort till ytterdörren och nyckel till kammaren finns att köpa i Råbäcksgården. Kodkort kostar 50 kronor och nyckel 120 kronor. För att köpa dessa fordras att du är medlem i föreningen. Kortet ger tillträde till lokalerna från kl. 07.00 till kl. 21.00 alla dagar i veckan. Nyckeln ger tillträde till kammaren, där vi förvarar våra samlingar.

Ta kontakt med någon i styrelsen om du är intresserad.

ADRESSÄNDRING

Om du ändrat adress, var vänlig meddela föreningen din nya på e-post: bodensforskarforening@hotmail.se eller tel 0921-653 15. Vi får inte adressändringar från något register.

PLANERAD UTGIVNING

Boden-ANAN planeras komma ut:

vecka 19 - manusstopp 29 april 2012

vecka 37 - manusstopp 2 september 2012

Ordförande har ordet

BÖFF har fyllt 20 år och vi har haft en trevlig fest! För att genomföra ett sådant kalas, vill det till att flera inom föreningen drar sitt strå till stacken. Det har verkligen Lars Berg, min fru Eila, Kristina Öhman och Barbro Forsberg gjort. Härmed vill jag framföra ett varmt TACK till dem!

"Vi hade i alla fall tur med vädret" just denna dag, från över 30 graders kyla till nollgradigt, så inga bilar behövde bogseras.

Vår hedersmedlem, Kristina Öhman, skänkte dagen till ära, fyra volymer inbundna Boden-ANOR i femårsintervaller. Föreningens varma TACK!

Vilken tur att vi inte har webbtidning, för hur skulle vi då låta intresserade grotta ner sig i gamla nummer av Boden-ANAN.

Vi är fyra personer, Stig Gustafsson, Berit Andersson, Eila Fredriksson och jag, som varje måndag, i tio veckor, reser till Kläppgården i Harads, för att där bedriva studiecirkel i släktforskning. Denna utbildning är helt nätbaserad via sajten Arkiv Digital. Vad framtiden i denna utbildningsform blir, återstår att utvärdera.

Vår andra hedersmedlem, Gun-Marie Åkerström, initiativtagaren till föreningens bildande, kunde av hälsoskäl inte delta på 20-årsfesten, men föreningen uppmuntrade henne med en blomma denna dag.

Forskarföreningarna i Norrbotten deltar i ett långsiktigt projekt "Rakare spår till Norrbottens kulturarvsportal". Vi är sex representanter i det nybildade ABMF-rådet. A=arkiv Thomas E:son Åkerlund, B=bibliotek Jimmy Gärdemalm, M=museum Olle Mattsson och F= för hembygds- och forskarföreningar Ingrid Johansson och Björn Fredriksson, samt för övriga föreningar ex. Malmbanans vänner, Porjus Arkivkommitté, Moskosels Rallarmuseum m.fl. är Olof Skoglund representant. Flera län i Sverige har redan sina kulturarvsportaler i gång! Vi vill ha föreningarna med, för de kommer att vara en huvudbeståndsdel i detta projekt. Det blir rakare, men tar något längre tid i beslutsprocessen!

Tyvärr så har vår kopiator nu varit trasig i över två månaders tid, och det är frustrerande för de inblandade.

Välkomna till årsmötet den 11 mars och Släktforskningens Dag den 17 mars!

Björnvål

Medlemsavgift

I det här numret av Boden-ANAN följer inbetalningskort för 2012 års medlemsavgift med. När ni betalar, tänk på att **ange namn och medlemsnummer!** Det innebär mycket merarbete och dessutom extrakostnader att eftersöka vem betalaren är när uppgifter saknas. Om du glömt ditt medlemsnummer, så finns det på adressetiketten, ovanför namnet.

Avgiften är även i år 150 kronor, enligt medlemsbeslut på höstmötet.

Besöksstatistik

Den 62 000:de besökaren blev Margareta Eliasson Boden, som den 9 november 2011 skrev in sig i vår gästbok. Hon har tilldelats två trisslotter, så vi får hoppas att det blev storvinst!

Efterlysning!

Bröderna August Pedersson född den 8 dec 1888 och Algot Pedersson född 22 febr 1891 var mina farbröder. De var födda i Bredåker och deras föräldrar var August Pedersson född 1862 i Bredåker och Brita Greta Nilsdotter född 1864 i Jokkmokk.

Bröderna försvann till Amerika troligen på 10-talet. De var båda eftersökta av polis och för att ungå lagens långa arm emigrerade de.

Om någon vet något om mina farbröder och deras öde vore jag mycket tacksam för tips.

Hälsningar Kjell Pedersson
Strömsnäs vägen 10, 73249 Arboga
tel. 0589 13975 mobil 0739763193

Motorvärmare

Föreningen hyr fyra uttag för motorvärmare av Överluleå församling som Ni kan använda när Ni kommer till forskarlokalen och i vilken kyla som helst, ha varm bil när Ni åker hem. Kostnaden för detta är så billigt som 5:-/dag eller 50:-/mån. Betala till Carina eller i den burk som finns på bordet i forskarlokalen.

CD-skiva

Inför BÖFF:s 20-årsjubileum har vi gjort en CD-skiva, där vi plockat ihop 370 foton från föreningens bildande 1992 - 2011. Där finns foton på resor, möten m.m.

Priset för denna är endast 100:-

Årsmöte

Söndag 11 mars kl 14.00 i Almska skolan

Föreläsare:

Curt Persson, chef Norrbottens museum

Sedvanliga mötesförhandlingar

Korsordsdragningar

Medlemsresan

Besökslotteri och fika!

Välkomna!

Släktforskningens dag 2012

2012 års evenemang blir lördagen den 17 mars kl 11.00 - 15.00 med öppet hus på Råbäcksgården. Temat detta år är:

Släktforskning då, nu och i framtiden. Hur ska jag släktforska och hur ska min släktforskning bevaras i framtiden?

Niklas Nyström kommer att visa datsajten Arkiv Digital, Björn Fredriksson vårt bildarkiv och i övrigt hjälper vi Er med forskarfrågor.

Vi guidar Er runt i lokalerna och visar de olika alternativen hur det går till att släktforska och vilka skatter vi har i bokhyllorna för den som söker byar, släkter och annat som hör släktforskningen till.

Böcker, CD-skivor och vykort och även några soldatfoton, skolkort och släkttavlor i olika utförande säljes.

Alla hälsas välkomna!

Konstantin Hansén – En verksam man

Konstantin Hansén föddes den 22 december 1877 i Svartbäcken, Överluleå församling. Han var son till torparen och skomakaren Hans Petter Olsson (f 1837-08-01 i Skatamark) och Stina Kajsa Hansdotter (f 1841-07-20 i Mockträsk, Överluleå), vigda 1865. En bror till Konstantin var David Hansén, som med tiden blev landshövding i Norrbottens län. Han var förste norrbottning på denna post i Norrbotten, berättar hans brorsdotter Kristina Öhman, som också berättar, att David var ytterst noggrann. David var grosshandlare 1910 – 1937. Bland hans politiska uppdrag var ledamot av Nederluleå kommunalfullmäktige, riksdagsledamot 1919 – 1920 och 1934 – 1937 samt handelsminister i C G Ekmans ministär 1930 – 1932. Författaren till detta har bott i Gammelstad och arbetat i länsstyrelsesammanhang. Någon gång fick jag höra följande: "David Hansén skötte länsstyrelsen på samma sätt som han skötte sin lilla skobutik i Gammelstad!" Den innersta meningen i detta känner jag inte till. Var det ett skämt, var det ironi eller var det rentav en elakhet?

En bemärkt man bland Konstantins anor – även bland mina – var rånmördaren Nils Andersson Rokman, som den 7 februari 1741 mördade en gammal kvinna i Nickbyn, för vilket brott han avrättades. Nils var född den 20 juli 1676 i Piteå stad som son till rådmannen Anders Persson. Han ska före denna händelse ha haft en del fuffens för sig men då kommit lindrigt undan. Han var nu gift och bonde i Ängesbyn.

Bildar familj

Konstantin gifte sig 1901 med Anna Maria Nilsson enligt släktutredning av Kristina Öhman. Enligt min fars berättelse om Konstantins verksamhet i Edefors kommun var hans frus efternamn Pettersson, och hon var syster till Ois-Nils och Ois-Käll (Karl) Pettersson i Övre Svartlå. De fick sonen Sven HERBERT (f 1902-06-29). Efter några månader dog Anna Maria, och Herbert blev fosterson hos en farbror i Åskogen, senare hos Ois-Nils Pettersson i Svartlå. Herbert gifte sig 1928 med min faster Jenny, och de fick söner Gunnar och Gottner. Herbert var duktig som snickare och målare, han byggde en villa i Svartlå åt familjen. Hos oss i Bovallen gjorde han mycket arbeten. Av det som finns kvar njuter jag särskilt av att se på det fina innertaket i "salen" med något slags brokad och guldkant. Herbert var mycket verksam i Svartlå missionsförsamling. Sonen Gunnar berättar därtill, att han var medlem i Edefors kommunalfullmäktige en period som folktopartist. Bland alla socialdemokrater i Svartlå var folktopartist närmast ett skällsord! Den yngre sonen Gottner har hört fadern berätta om lördagsnöjet i hans ungdom: att åka på Lule älv med ångbåtarna Primus eller Edefors och köpa lemonad på båten. Gottner hade

också sett den sovjetiske diktatorn Josef Stalins porträtt på väggen hos Konstantin. Hos min farmors bror August Fahlman, född 1880, Svartlå, fanns ett liknande på väggen, vilket var lite störande för släktingar på besök. Konstantin och August var kompisar.

Piga hos Konstantin var Anna Vilhelmina Blomberg (f 1885-09-30 i Svartlå; hennes syster Sofia gifte sig f ö med Petter Boström i Västra Bovallen). Anna var 17 år. Hon blev med barn, och hon och Konstantin gifte sig 1904. De bodde i Svartlå. Deras barn är Gunnar 1904, Elsa 1909, Bengt Konstantin 1912, Brita Adina 1913, Börje 1916, Karl Hans 1920, Nils Petter 1923, Knut William 1924 och Anna Kristina 1927. Min mor, säger Kristina, har berättat att de flyttade till Jokkmokk och hade skomakeri där. Sen blev det Harads.

Affärsverksamhet

Den 24 maj 1902 sålde änkan Hilma Maria Sandberg till handlanden Konstantin Hansén i Svartlå 21 ar 44 kvm från hennes skattehemman nr 1 till ett pris av 225 kronor samt ett mansdagsverke per år. Den nya fastigheten fick namnet Konsta 1. Konstantin byggde hus på tomten och bedrev handel där. Det blev konkurs, och den 16 oktober 1905 såldes gården på exekutiv auktion till Alfred Pettersson i Svartlå, skriver min far. Själv har jag fraktsedlar från ångbåtar, där varor ska levereras till K Hansén. Åkaren m m Petrus Sandberg har berättat, att han senare köpte Konsta 1 för 2 000 kr men sålde den 1908 till handlanden Johan Arvid Lembe för 2 500 kr.

Konstantin blev resande och sålde måttbeställda kläder för Svenljunga Syfabrik. Han var bra på att ta mått på beställarna, som också fick välja tyg från de prover han hade. Han var livförsäkringsagent och senare inspektör för Livförsäkrings AB Hafnia. Han flyttade till Harads. Åren 1910 – 1912 köpte han en byggnad av Viktor Palmgren i Bovallen, och han flyttade den till nuvarande Konsums tomt. Han bodde där några år och hade sko- och läderhandel men sålde den sedan till Abel Boström. Abel sålde den till Harads Kooperativa 1918/19. Huset brann i början av 1920-talet.

Kol och trävaror

Konstantin köpte nu Harads 3:34 på gränsen till Bovallen. Här byggde han ett litet hus, där han bodde (på 1940- och 1950-talen bodde Ivar Eriksson med familj där, och jag brukade kalla huset för "Bläckhornet" för att jag tyckte det påminde om ett sådant). Åren 1914 – 1916 kolade Konstantin ett flertal milor på Kvarnhusudden, som till största delen

hörde till 3:34. Det var just där marken blir plan när man färdas till alla stugor som nu finns runt stranden. Det finns också gropar, där man tog jord till milorna. Kvarnhusudden ligger mellan yttre och inre Bovallsavan. Kvarnbäcken rinner ut vid udden, och strax före mynningen har funnits en gammal kvarn.

Nu flyttade Konstantin till centrum av Harads och bodde i "Anderssonska gården". Han gjorde stora trävaruaffärer och hade avverkningsrätt på Svanö AB:s mark på Haradskölen vid Umtjärn. Han hade flera hästar och många skogsarbetare. Han producerade stora mängder kol, som var eftertraktat under första världskriget. Efter krigets slut 1918 blev det depression, det blev svårt att sälja. Det blev kvar ett antal milor på Haradskölen, en del kolade och andra inte brända. Konstantin gick i konkurs, och i början av 1920-talet flyttade han till Killingholmen i Boden. Han stod på torget och sålde fisk och andra varor.

Gransjö

I mitten av 1920-talet for familjen till Gransjö. År 1926 köpte Konstantin Hjalmar Lundmarks gamla affär i Gransjö, och de flyttade dit. Senare öppnades kafé i huset. År 1934 hade han byggt ett hus i Gransjö, och kaféörelsen flyttades dit. Den drevs från början och till 1937 av Konstantin och Annas dotter Elsa. Sedan drevs den av Anna från hösten 1938, då hon flyttade in från Lilla Lappträsk, till 1960. Hon hade också telefonväxel 1947 – 1959. Barnen flyttade bort eftersom.

Foto: Hanna Lagerfjärd

Hanséns hus 2011

Ulla-Britt och Ingvar Gabrielsson berättar (Glimtar från Edeforsbygden 2010) att Gransjö på 1930-talet var en livaktig by med omkring 280 invånare. Det fanns Kooperativa och Edvin Sundströms privataffär. Anna Hanséns kafé var samlingsplats för byns ungdomar, vilka hon gärna lyssnade på och pratade med. "Hennes mazariner glömmar man aldrig". Efter Gransjö SK:s hemmamatcher samlades man på kaféet, och det gästade laget bjöds på fika. För övrigt fanns dagliga

förbindelser med tåg till Boden. Landsväg till Boden blev klar 1935.

Kristina Öhman berättar om ungdomarnas taxiresor till danserna i Svartlå och Harads med Folke Sandberg och Olle Lövgren. På krigstiden var Olle svart och sotig av jobbet med gengasaggregatet. Men han kom alltid när han lovat. Folke var däremot inte lika pålitlig – rätt som det var kanske han fått en skjuts som gav mer. Taxin kunde vara alldeles otroligt fullpackad med ungdomar på resorna. När de kom tillbaka på natten så blev det gärna att bulta på hos Anna Hansén för fika. Sen fick ungdomarna ta sig till sina hem på vilket sätt som passade.

Lilla Lappträsk

Detta var ett torp i skogen mellan Gransjö och Svartlå. Min far har placerat det under beteckningen kronotorp. Kristina Öhman menar att det inte var kronotorp utan kanske under Ljuså Bruk. Ingvar Sandström i Svartbjörnsbyn säger att bruket hade sågverk, och när järnvägen kom byggdes decauvillebana de tre kilometrarna dit. Han vill tro att Lilla Lappträsk var kronotorp. Min far skriver, att när J P Brännström (f 1846 d 1927) och fru Sara (d 1915) kom dit våren 1868 fanns en halvfärdig byggnad. De ledde en ko, som Sara fått i hemgift från hemmet i Lillpite. Året därpå revs kon av en björn på Tvärberget, där kolonat nr 4 är beläget. Björnen ska ha blivit skjuten. Min far har också hört om när gubben Brännström, gammal och skäggig, skulle ta nattvarden jämte fru Sara. Han tuggade snus. När dom stod där på knä tappade gubben snusbussen i nattvardskalken. Han stötte i gumman och sa: "Ja, allti ska de då jävlas för oss!"

Konstantin hade torpet, som senare rivits, 1929 – 1934 enligt min far. Men Konstantins dotter Kristina Öhman säger att de bodde där till 1938. De hade kor. Men Konstantin var ju ständigt ute på affärsresor så han hade dräng. Robert Engström från Umtjärn var anställd ett par år i början av 1930-talet.

Samuel Gustaf Hermelin startade vid sekelskiftet 1700/1800 järnbruksrörelse m m – han fick väldiga skogar i Norrbotten genom statens försorg. Många bruk byggdes, en del för att försörja järnbruksrörelsen med träkol. Det blev gärna så att de övergick till sågverksrörelse, vilket var mycket lönande. Efter Hermelins konkurs 1812 köpte kung Carl XIV Johan gradvis upp rörelsen. År 1834 gav han C J F Plagemann i uppdrag att besöka kungens bruk, gruvor och nybyggen. Han gjorde bl a två teckningar av Ljuså Sågverk. Oscar I sålde egendomarna i mitten av 1850-talet.

På ålderns höst

Konstantin och Anna separerade men skildes inte formellt. Han byggde sig en koja vid Fisklösträsk mellan Svartlå och Gransjö, inte långt från Urberg. Konstantin var intresserad fiskare. Det påstås att en fjärrskåderska ska ha sagt åt honom, att du kommer att drunkna bland småabborrarna. Han fiskade vid denna tid i Hundsjön en bit bort. Min far har fått uppgiften, att han huggit upp hål i isen och satt ut saxar. Sonsonen Gottner är osäker; han har hört en uppgift att hans farfar hade något redskap "under isen". Sonen Herbert hade varnat Konstantin för att gå ut på dålig is. Likafullt hade Konstantin gett sig ut på dålig is den 9 maj 1950. Han gick genom och ropade på hjälp. Två bröder Zerpe arbetade i skogen i närheten och rusade dit. Konstantin ska ha huggit fast sin kniv i isen för att hålla sig uppe. Den ena brodern Zerpe gick ut på isen för att hjälpa, den andra for ut i skogen för att hitta någon slana för att räcka ut och bistå med. När han kom tillbaka syntes ingen i sjön. Kristina Öhman säger att Sten Zerpe lever än (17 april 2011).

Gottner hade varit till farfars koja många gånger och metat abborre i Fisklösträsk. En gång åkte han med pappa Herbert på cykelns pakethållare. När de kom till de höga bergen mellan Svartlå och Gransjö kom en våldsam åskknall. Den var så våldsam att de ramlade av cykeln. Ibland skjutsade Helge Lövgren med sin taxi. Herbert och Janny var ibland till Konstantin för att reparera och städa.

Gottner säger, att Konstantin pratade mycket, och han rökte pipa ständigt. Den slocknade, han gick till spisen och knackade ur den. Så stoppa han den på nytt med tobak och tände. För övrigt var han mästare på att

fånga flugor i luften! Kristina Öhman menar att fadern började röka pipa på gamla dar, förut rökte han Fennia, cigaretter med munstycke. De slocknade när man la dem ifrån sej. Och det var tur, för han var så tankspridd att han glömde dem.

Min far skriver, att Konstantin var en mångsidig man och en stor affärsbegåvning. Han var också intresserad jordbrukare. Han bodde på många platser, och för det mesta byggde han sig bostadshus på platser där han bodde. Han var mycket vital. Han körde en stor motorcykel i många år – troligen utan körkort, tror min far. Under sin tid i Harads hade Konstantin en körren, som han tolkade efter på skidor, alltid i hög hastighet! Han var trevlig i umgänget och en god arbetsgivare.

Avjon Boström och hans farbrors änka Sofia flyttade 1931 till Harads. När Sofia dog flyttade Avjon till Anna Hansén i Gransjö.

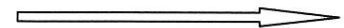
Dottern Kristina berättar, att Avjon och Anna Hansén gifte sig 1953. Avjon avled 1958. För övrigt har Kristina kvar Konstantins körkort, daterat den 27 juli 1931.

Arnold Lagerfjärd

Litteratur:

C J F Plagemanns resor. Åren 1833 - 1856. Lund 1944. Glimtar från Edeforsbygden 1997 och 2010. Skriftliga uppteckningar av Kristina Öhman, Rodrik Larsson och Gunnar Hansén. Intervjuer med Kristina Öhman, Gottner Hansén och Ingvar Sandström.

Antavla: Se nästa sida

Folkmängden i Överluleå och Boden

ur NK 1 april 1921

Enligt nu justerat folkmängdsutdrag hade Överluleå socken och Bodens stad en folkmängd av 15 812 personer den 31 dec. 1920. Härav kommer å Boden 6 222 personer, därav 4 757 civila och 1 465 till garnisonen hörande. Landsförsamlingen ensamt räknar således 9 590 personer. Till denna summa kommer 290 personer, uppförda i boken över obefintliga.

Vad de större byarna i Överluleå angår, hade dessa en folkmängd samma tid som vida övergår ett flertal kommuners i mellan- och syd-Sverige. Så hade t.ex. Heden 1 083 invånare, Svartbjörnsbyn 920, Bredåker 712, Sävast 646, Unbyn 636, Skatamark 476, Svartbyn 553, Vibbyn 293, Vittjärv 304 och Buddbyn 470 själar. Härav framgår att Heden är fortfarande församlingens största by med Svartbjörnsbyn som närmaste, vad folkmängden angår.

Järnspisen

Sjöviks-Abraham hade varit på Gårdings Järnaffär och köpt en järnspis, som dom hade kört ner till järnvägsstationen och ställt på perrongen. På spisen satt Abraham och väntade på södergående rälsbuss.

Rälsbussen kom, Abraham ropade på föraren och sa: -Jag har tänkt ta med mig spisen här i bussen hem till Sjöviken! Går det bra det?

-Hör här, sa chauffören, om du din bondlurk tror att det här är ett godståg, så kan du glömma det! Den där järnklumpen får du allt försöka få hem på annat sätt.

-Ja, ja det låter ju bra, sa Abraham, ta fast på andra sidan och hjälp mej lyfta in spisen, så vi kommer oss hem någon gång.

Järnspisen hamnade i Sjöviken! Ditfraktad av södergående rälsbuss, Boden-Älvsbyn-Jörn.

Konstantin Olsson-Hansén

Hans Petter Olsson f.1837-08-01 Skatamark Överluleå (BD) d.1898-12-24 Skogså Överluleå (BD) Torpare, skomakare Skatamark Överluleå (BD) g.1865-02-07	Olof Olofsson-Sundström f.1796-02-09 Unbyn 14 Nederluleå (BD) d.1839-09-02 Skatamark Överluleå (BD) Inhyses Skatamark Överluleå (BD) —g.1822-06-30	Olof Nilsson f.1747-10-29 Unbyn 14, Nederluleå (BD) d.1803-03-02 Unbyn, Nederluleå (BD) Bonde Unbyn 14, Nederluleå (BD) —g.1782-01-20 Karin Johansdotter Högling f.1759-09-26 Vuollerim, Jokkmokk (BD) d. trol. Stockholm Bondhustru Unbyn 14, Nederluleå (BD)	Nils Olofsson f.1704 Unbyn 13, Nederluleå (BD) d.1786-06-02 Unbyn 14, Nederluleå (BD) —g.1743-07-03 Brita Larsdotter f.1704 Unbyn, Nederluleå (BD) d.1790-01-07 Unbyn 14, Nederluleå (BD) Johannes Jonsson Högling f.1733-01-28 Jokkmokk, Jokkmokk (BD) d.1760 enl hfl Vuollerim, Jokkmokk (BD) —g.1758-02-08 Kerstin Johansdotter f.1735-07-04 Bredåker, Nederluleå (BD) d.1825-08-22 Svartbyn, Nederluleå (BD)
Konstantin Olsson-Hansén f.1877-12-22 Svartbäcken Överluleå (BD) d.1950-05-09 Gransjö Edefors (BD) Skomakare, affärsman Gransjö Edefors (BD)	Maja Kajsa Hansdotter f.1801-05-03 Svartbyn Nederluleå (BD) d.1869-09-19 Skatamark Överluleå (BD) Skatamark Överluleå (BD)	Hans Jonasson f.1755-08-18 Ängesbyn, Nederluleå (BD) d.1829-10-14 Svartbyn, Nederluleå (BD) Svartbyn, Nederluleå (BD) —g.1789-04-14 Maria Olofsdotter f.1764-08-31 Svartbyn, Nederluleå (BD) d.1829-08-19 Svartbyn, Nederluleå (BD) Svartbyn, Nederluleå (BD)	Jonas Nilsson Öhman f.1723-03-26 Ängesbyn, Nederluleå (BD) d.1785-08-07 Ängesbyn, Nederluleå (BD) —g.1754-11-24 Brita Jönsdotter f.1724-01-02 Måttund, Nederluleå (BD) d.1770-01-09 Ängesbyn, Nederluleå (BD) Olof Pehrsson f.1732-05-08 Svartbyn, Nederluleå (BD) d.1812-04-25 Svartbyn, Nederluleå (BD) — Kerstin Johansdotter = 19
Stina Cajsa Hansdotter f.1842-07-20 Mockträsk:1 Överluleå (BD) d.1913-08-20 Skogså Överluleå (BD) Skatamark Överluleå (BD) g.1865-02-07	Hans Petter Fredriksson f.1802-10-21 Sävast Nederluleå (BD) d.1865-06-03 Hedensfors Överluleå (BD) Bonde, sågkarl Mockträsk Överluleå (BD) —g.1831-11-08 Greta Helena Johansdotter f.1805-10-31 Bredåker 3 Nederluleå (BD) d.1878-03-21 Hedensfors Överluleå (BD) Bondhustru Mockträsk Överluleå (BD)	Fredrik Hansson Menlös f.1774-06-09 Brobyn, Nederluleå (BD) d.1808-10-11 Källo sjukhus, FINLAND Soldat Sävast, Nederluleå (BD) —g.1800-02-22 Anna Brita Pehrsson f.1774-11-18 Ersnäs, Nederluleå (BD) d.1850-12-08 Sävast, Överluleå (BD) Soldathustru Sävast, Nederluleå (BD) Johan Johansson f.1758-08-05 Bredåker, Nederluleå (BD) d.1837-07-15 Bredåker, Överluleå (BD) Bonde Bredåker 3, Överluleå (BD) —g.1786-03-06 Maria Jönsdotter f.1763-04-02 Boden 11, Nederluleå (BD) d.1834-02-27 Bredåker, Överluleå (BD) Bondhustru Bredåker 3, Överluleå (BD)	Hans Andersson Svan f.1739-03-11 Skatamark, Nederluleå (BD) d.1789-02-17 Brobyn, Nederluleå (BD) —g.1759-02-04 Karin Hansdotter f.1736-05-14 Skatamark (Unbyn:17), Ned d.1831-01-18 Brobyn:5, Nederluleå (BD) Pehr Pehrsson Lindström f.1725-02-09 Påläng, Nederkalix (BD) d.1788-08-12 Ersnäs, Nederluleå (BD) —g.1756-03-21 Brita Ericsson f.1733-08-05 Ersnäs, Nederluleå (BD) d.1815-02-12 Ersnäs, Nederluleå (BD) Johan Johansson Knort f.1728-06-27 Bredåker 2, Nederluleå (BD) d.1803-01-01 Bredåker, Nederluleå (BD) —g.1749-10-01 Maria Pehrsson f.1719 Smedsbyn, Nederluleå (BD) d.1799-04-25 Bredåker, Nederluleå (BD) Jöns Jönsson f.1717-03-20 Boden 11, Nederluleå (BD) d.1807-08-19 Boden 11, Nederluleå (BD) —g.1748-12-04 Maria Olofsdotter f.1722-09-21 Svartbjörnsbyn, Nederluleå (BD) d.1786-04-14 Boden 11, Nederluleå (BD)

BÖFF:s medlemsmöte den 30 okt 2011

Vi var 32 medlemmar som samlades kl 14.00 i Almska skolan.

Årets första snö som visade sig den 22 oktober hade redan smälta bort. Vi hoppas det dröjer ett tag till innan den kommer på nytt.

Efter det att alla hade fått en gemytlig pratstund med varandra och fått sin lott till besökslotteriet inleddes mötesförhandlingarna.

Ordförande hälsade alla välkommen. Ett speciellt välkomnande till gästföreläsaren professor Olavi Korhonen från Umeå Universitet, som berättade om "*Ortnamn och samisk kultur*".

En mycket fascinerande föreläsning, vilket ledde till ett flertal frågor om olika orters namnuppkomst. Korhonen är född i Finland och kom som flyktingbarn till Jörn i Västerbotten. Det finska språket glömde han snart bort. Senare i livet lärde han sig, ett flertal för oss svenskar, mycket svåra språk. Han började på Universitetet i Uppsala och läste bl.a tyska, engelska, grekiska och hebreiska. Denna språkbegåvade man ville lära sig mer och fortsatte med att läsa ytterligare samiska, finska, karelska och estniska, men det blev det samiska språket som han specialiserade sig på.

Det finns många samiska dialekterna exempelvis Lulesamiska, Pitesamiska och Umesamiska, det följer respektive älvdal. Samiskan talas även i norra delarna av Finland, Norge och Ryssland

De flesta ortsnamn har tillkommit långt bak i tiden och är en beskrivning naturen, händelser eller personer som präglat en plats, och en hel del av dessa har dessutom influenser från finskan. Utveckling i befolkningen har också föranlett att många av namnen försvenskats.

Kärt barn har många namn. Dálvvadis är det samiska namnet för Jokkmokk och betyder vinterboplats och Jåhkåmåhkke, sista stavelsen kan komma från mårka som betyder landpassage mellan två vattendrag.

Några andra namn som denna eftermiddag blev översatta var:

Vittjärv som kommer från finskan och betyder ungbjörksnår.

Bodens samiska är Suttas.

Det poetiska ortnamnet Deppis som ligger vid väg 94, är inte så dramatisk som det låter, översätter man det till svenska blir namnet Tofsberget.

På senare tid kan vi se två eller tre vägskyltar med ortsnamnet på svenska, samiska och finska.

Efter ca: 90 minuters engagerande information och uppskattande applåder, avslutades föreläsningen med att ordförande som tack överlämnade boken "Boden Från Station till Garnison" samt BÖFF:s penna till professor Korhonen.

Så var det tid för Eila att begära ordet. Dragningen i besökslotteriet. Alla lyssnade med spända öron. Vem skulle ha turen att inbringa "*Fritt medlemskap i föreningen för år 2012*"? Kåre Andersson hade lottnr 10 och blev den lycklige vinnaren.

Kaffekokerskorna Laila Munkestam och Inger Enberg dukade fram ett underbart gott fika. Det hembakade brödet hade Stina Elming i vanlig ordning fixat under morgontimmarna.

Här kommer 2012-års verksamhetsplan:

Året startar med inventering av föreningens tillgångar och oavsett väderlek eller föreningens resurser startar BÖFF:s 20-årsjubileumsfest den 11 februari kl 17.00 på Restaurang OII. En månad senare, exakt på dagen, får vi med all säkerhet tillfälle att utvärdera festen. Då samlas vi till årsmötet.

Precis när sommaren signalerar sin ankomst den 24 maj, träffas vi och firar detta med ett medlemsmöte. Visst kan man önska att sommaren kommer att kopieras av föregående års underbara dagar.

Onsdagen den 29 maj, med början kl. 09.00 är det tid för att göra vårfint i forskarsalen. All frivillig städhjälp hälsas hjärtligt välkommen.

Föreningen kommer att ha Öppet Hus på "*Släktforsknings dag*" lördagen den 17 mars, under *Hembygdsdagarna* i juni, *Skördefesten* i augusti och *Julmarknaden* i december. Vid de två sommaraktiviteterna blir det även loppis, så vid en ev. garagerensning, SLÄNG INTE prylarna, de blir till en välkommen peng i föreningskassan.

Riksstämman som sker i Gävle den 24-28 augusti 2012 får besök av 2 representanter från BÖFF.

I mitten av augusti brukar det bli dags för medlemsresan. Planeringen för 2012:s resa är redan i full gång. Men vart ska den gå av stapeln? Ett i flertal år återkommande förslag är en resa i Tornedalen med övernattnig. Ett annat tips är att besöka Dialekt-ortsnamn- och folkminnesarkivet (DAUM) i Umeå.

Framtiden får utvisa vart det bär iväg.

Vår medverkan på kulturarvsdagen den 9 september är för nuvarande inte fastställd.

Nya tag inför 2013 får vi möjlighet att sätt fart på vid årets sista medlemsmöte som blir den 11 november.

En annan glädjande nyhet till alla er som tidigare köpt föreningens CD-skiva. Den för i år uppdaterade versionen kan man i så fall köpa till ett reducerat pris.

Berit Andersson

BÖFF:s 20-årsfest

Lördag den 11 februari 2012 avhölls jubileumsfesten på nyrestaureerade Restaurang Oscar (O II). Just detta år är det 100 år sedan soldathemmet O II invigdes.

Precis den dag då den sibiriska kylan släppte sitt grepp om Boden, samlades 58 personer i soldathemmet O II:s anrika lokalitet för att glädjas åt forskarföreningens 20-års jubileum. En mycket framgångsrik och uppskattad verksamhet har under åren bedrivits, särskilt sen föreningen 1994 kunde lämna "skrubben" under takåsarna i biblioteket och samlas i Råbäcksgården. Se Kristina Öhmans artikel om föreningens historia på sidan 24.

Som hedersgäster anlände bibliotekschef Jan-Olof Frank med fru, som sen föreningens tillkomst samarbetat och stött vår verksamhet, Henry Eriksson med fru som under många år ställt upp som tekniker till den maskinpark som finns i Råbäcksgården. Och sen alla övriga anlant kunde festen börja.

Vår ordförande, Björn Fredriksson, hälsade gästerna välkomna och sände även en tanke till föreningens initiativtagare Gun-Marie Åkerström. Han berättade också att han samma dag blommograferat till henne från medlemmarna.

Festkommittén har bestått av Kristina Öhman, Barbro Forsberg, Lars Berg, Eila och Björn Fredriksson. Lars fungerade som kvällens toastmaster och kvällens underhållare var Monika Söderlund från Skellefteå. Hennes musik och sång, som varvades med trevliga historier, som hon berättade med en gemytlig norrländsk dialekt, vilket bidrog till att göra kvällen trivsam.

Eila hade gjort en inledningssång, med 4 verser placerade både här och där, också en frågelek där gästerna skulle identifiera stadsdelar i Boden. Denna gjorde att gästerna snabbt inledde samtal med varandra. Hon hade även sammanställt ett vackert sånghäfte. En frågelek benämnd "Rappakalja" hade sammanställts av Lars, och stämningen var glad och på hög nivå.

Middag hade beställts genom O II:s Dick Bergman, bestående av File Mignon, black and white, helstekt potatis och sallad. Därefter kom kaffe med underbara hallontårtsbitar och senare under kvällen varmkorv.

Entertainer Monika Söderlund och Lars Berg

Foto: Eila Fredriksson
Kristina Öhman

Kristina Öhman, en av grundarna och föreningens första ordförande, berättade om föreningens tillkomst, om hur hennes nyfikenhet på Bodenprofilen Frans Hellgren fått henne att ta kontakter med redan etablerad forskare, då medlemmar i Lulebygds forskarförening. Bl.a. Gun-Marie Åkerström och hur idén om en förening i Boden växte fram år 1992. Medlemstidningen kom till redan från början med redaktör Arne Isaksson, och dess logga skapades av Gun-Marie Åkerström. Läs mer i Kristinas artikel.

Kristina Öhman överlämnade som gåva, inbindning av 20 års medlemstidningar i 4 pärmar. Dessa kommer att finnas på Råbäcksgården, så att alla medlemmar har möjlighet att ta del av alla fina artiklar som publicerats genom åren.

Ordförande, Björn Fredriksson, hade kvällen till ära befriats från uppdrag, men som en bland de första medlemmarna och den som formulerat föreningens stadgar och sedan många år är föreningens ordförande, hade medlemmarna genom styrelsen formulerat ett diplom, med varmt tack för hans engagemang för föreningens och medlemmarnas bästa.

Berthill Munkestam och Björn Fredriksson

Berthill Munkestam höll ett fantastiskt tal, med "TIDEN" som tema. Ett begrepp som kan vändas och vridas och få tiden att på ett roande sätt gå väldigt snabbt. Tid kom också för en svängom till Monikas musik, och snart kom tid för oss alla att bryta upp från en trevlig fest.

Därmed tackar jag arrangörerna så mycket och ser tiden an till BÖFF:s kommande jubileum.

Eivor Lind

Dagen efter

Det var en hedbo känd för mycket supande. Han var ute en kväll på byns lokus Tallhyddan och drack allt han kom över. Sent på natten kom han hem och somnade direkt i sängen. Han vaknade efter ett par timmar och var som vanligt törstigt. Han väckte sin fru och sa.

-Dji me nä å drikk! Frun steg upp och gav honom en skopa kallt vatten. Med ljudliga klunkar dricker han upp hela skopan och tittar sedan frågande på sin fru.
- *Bo gä do me å drikk!*
- *Kålvättne dåmskåll!*
- *Veck up bana o djii dom a småka, he vär ju gott!*

Översättning från bondskan:

-Ge mig något att dricka.
- Vad gav du mig att dricka.
- Kallvatten dumskalle.
- Väck upp barnen och ge dem att smaka, det var ju gott!

Bortskänkes

Jag har några kort på personer från Skogskärr bl.a. som är från 1917. Bilderna tillhör min numera avlidna moster Hulda Björkén f i Karhuvaara. Några personer är namngivna tex Lasu, Anna Rova, Ebba Strömbäck 1924, Saima Risto? 1925, Kristina med döttrar från Karhuvaara (Hanna), Mina, Albert, Olga Öberg, Anselm Selonen, John o Frans Strålberg samt skolkort från 1912 och 1917, m.fl. bilder, de flesta personerna är från Skogskärr.

Jag skänker gärna bilder till ev släktingar, eller om någon har information om dessa människor.

Anna-Maria Persson (am.persson44@gmail.com)

Information från Sveriges Släktforskarförbund

Gravstensinventeringen

För några veckor sedan lanserade Sveriges Släktforskarförbund en ny sökbar databas på Rötter - Gravstensinventeringen. Äntligen har det blivit möjligt att kunna presentera alla de inventeringar som så många föreningar under åren har åstadkommit. Många eldsjälar har lagt ned mycket tid och intresse för att dokumentera "sin" kyrkogård. Det äldsta materialet är drygt 30 år gammalt. Totalt rör det sig om mer än 75 000 gravstenar varav många redan är borta.

Fotograferingen av alla dokument och fotografier är nästan klart. Indexeringen som gör att man kan söka i materialet har påbörjats. Allt eftersom det arbetet blir klart kommer det att läggas in i databasen. Det här arbetet är av engångskaraktär.

Rädda vårt kulturarv – dokumentera gravstenar

Nu är det meningen att man själv registrerar det man har inventerat direkt i databasen. Anvisningar om hur man gör finns i databasen – redan finns mer än 100 registrerare som nu registrerar sina inventeringar eller kanske bara enstaka gravstenar. Databasen växer sakta och säkert och kommer inom ett år med råge att ha passerat 100 000 gravstenar. På Rötter finns all information om hur man inventerar.

Extra viktigt just nu!

Efter den tragiska olyckan på Bollebygds kyrkogård har alla kyrkogårdsförvaltningar undersökt stabiliteten på gravstenarna. De som har varit dåligt förankrade har man lagt ned på marken, det är gravrättsinnehavaren som ansvarar för gravstenens säkerhet. Nu finns det stor risk att många gravstenar inte kommer på plats igen, man kanske saknar gravrättsinnehavare, man vill inte betala för återställandet etc. Då hamnar gravstenen på gravstenstippen, i bästa fall ställs den mot kyrkogårdsmuren, i sämsta fall går den till stenkross.

Hjälp oss att rädda gravstenarnas information till framtiden! Det gör du genom att dokumentera dem i Gravstensinventeringen! Tack för din hjälp!

Läs mer om databasen [Gravstensinventeringen - klicka här!](#)

SverigesSläktforskarförbund

Anderstorpsvägen 16, 171 54 Solna
info@genealogi.se | www.genealogi.se

Generalmönstring

förrättades å Notviken i torsdags.

Vid nämnda tillfälle erhöles följande stammanskap afsked:

På grund af genom läkarebetyg styrkt oduglighet till krigstjänst soldaterna vid Lifkompaniet nr 65 Sparf, vid Piteå kompani nr 7 Fanspets och nr 61 Svenskman; vid Elfsby kompani nr 16 Bäck och korpralen nr 35 Borg, samt vid Kalix kompani nr 2 Granat och nr 25 Björk.

På förbättring under sju månader har ställts soldaterna vid Kalix kompani nr 13 Wik, 35 Lille och 41 Hjelte.

Afsked på grund af egande hemmansbruk beviljades soldaterna vid Piteå kompani nr 56 Courage, vid Elfsby kompani nr 5 Svärdsudd samt vid Kalix kompani nr 7 Öström och 9 Ytterberg.

Afsked på grund af 27 § disciplinstadgan för krigsmakten erhöles soldaterna vid Elfsby kompani nr 38 Björk och 42 Stridsbåge.

Vid företagen läkarebesiktning har 12 beväringsskryter befunnits oförmögna till krigstjänst och hemförlofvats fr.o.m. denna dag.

NK 1904 3/9

Sista afrättningen i Neder-Luleå

I Neder-Luleå sockens arkiv, förvaras en riksdaler riks-mynt i papper med n:o 14,532 daterad den 12 april 1805 å hvars baksida följande Neder-Luleå häradsrätts dom finnes antecknad:

"För det Bonden Lars Henrik Berg i Börjelslandet den 16:de nov. 1827, rånat denne sedel af vägfärande skomakaregesällen Johan Lövenfelt ifrån Finland, är Berg till döden dömd, och den 19:de december 1828 afrättad å rätteplatsen Gåddvikshed testor.

L. O. Boström"

Det hemska rånet tillgick i korthet på följande sätt: Berg som skulle skjutsa Lövenfelt till Råneå uppbar i förskott skjutslega. Vi besök hos en soldat Lund under vägen hade L. låtit förstå att han nog hade pengar. Efter intaget kaffe med brännvin fortsattes färden, och komna ut på skogen hade B. med en yxa tilldelat L. flera dråpslag i hufvud och halsen, vid framkomsten till s.k. kvarnbäcken högs hål i isen där L. nedstoppades i hopp om att dådet sålunda skulle döljas.

Vattnet var emellertid ej så djupt, och en förbi-passerande hörde jämmerrop från den misshandlade samt tog hand om L. som sålunda blef räddad till lifvet. Förmultnade rester af omförmälda stupstock finnes ännu kvar å Gåddvikshed, omtalar en tillfällig meddelare till N. K.

ur NK 1905 19/9

ÄN EN GÅNG, KAPTEN!

I början av sin författarbana skrev Eyvind Johnson många noveller, som såldes till olika tidningar och gav författaren bröd för dagen. Novellerna samlades och utgavs senare i bokform. De flesta är skrivna under 1930-talet och många har hämtat miljöer från Norrbotten och Boden, som författaren lämnat 1919 för att söka sin lycka i den stora världen.

En av de bästa anses berättelsen om den vilsekomne sjökaptenen Jonas G. Bottenhammar vara. Kaptenen, som seglat på världens sju hav har nu på grund av spriten hamnat så djupt han kan komma, nämligen som befälhavare på en liten båt, som går i nöjestråfik på ett träsk i Norrbotten. Novellen heter *Än en gång, Kaptén* och återfinns i novellsamlingen med samma namn, utgiven 1934.

"Kaptén stiger upp på kommandobryggan – men i själva verket är det nog så att han försiktigt sätter sin tunna bak på en upp och nedvänd sockerlåda, lägger sina lortiga nävar på styrhjulet, blundar för den generande omgivningen och drömmer. Kaptén är full, det är lördag. Och vad är denna kommandobrygga för någonting? En sockerlåda bakom ett styrhjul, en lusig rattunge, säger han själv. Och denna båt? Den är vit och heter Duvan, det vill säga: den har ju varit vit fast färgen flagnar av. Och vad är det för registrert och vad är det för fart och vad är det för manskap och vad är det för hav? För att vara ett hav så är det ett hav: ett träsk i Norrbotten. Längre upp kan ingen komma landvägen med båt, har Kaptén Jonas G. Bottenhammar sagt. Nu får du blunda igen, G. Bottenhammar, säger han till sig själv. Och manskapet: det är en pojke som tar upp tjugofemörigarna. Och farten är inte större än att man gott kan gå bredvid på de grunda ställena – det finns så många grunda ställen i detta hav – och Duvan är en ångbåt med maskinist och kan ta så där en femtio passagerare. Lördag och söndag går den ut till Igelholmen, som ligger en kilometer från land, mitt i träsket.---"

Att havet är Bodträsket och Igelholmen Killingholmen är ju uppenbart. Båten Duvan har också en motsvarighet i verkligheten. Den heter Svanen och dess historia har tecknats av Eyvind Johnsons gode vän sedan ungdomsåren, Arvid Moberg. Moberg var också född i Boden och blev journalist på Norrbottens Kuriren tillika författare och upptäcktsresande.

I boken *100 år i Norrbotten*, utgiven 1961 skriver han i kapitlet *Än en gång, Kaptén* om hur båten kom att hamna i Boden. I slutet av 1800-talet och början av 1900-talet var sjötrafiken den bästa kommunikationsformen för byarna i norr. Luleå stad hade behov av jordbruksprodukter från omkringliggande byar. På

grund av landhöjning och uppgrundning hade det blivit allt vanskeligare att segla genom Lulsundet och därigenom nå byarna norrut, Persön, Smedsbyn, Vibbyn m.fl. Man beslöt därför att gräva ut kanalen. Frivilliga dagsverken tecknades av bl.a. bönderna i berörda byar och arbetet utfördes 1872. Då hade man åstadkommit en ränna, som var 800 fot lång, sex alnar bred och tre och en halv fot djup.

Det visade sig dock att kanalen var för smal för att medge trafik med en ångare och planerna på en regelbunden trafik till de nordliga byarna fick skrinläggas. Man beslutade därför så småningom att vidga kanalen och anskaffa en lämplig båt. För ändamålet bildades Luleå Norra Ångslups Aktiebolag. Arbetet med kanalen utfördes sommaren 1875, kanalen vidgades till 20 fot och dessutom grävde man också ut Altersundet och Reveln. Ett ångfartyg beställdes från ett varv i Oskarshamn och i juni 1876 anlände ångfartyget Altersund till Luleå. Skeppet var mycket grundgående, det låg endast 18 tum (45 cm) djupt. Nu fick Smedsbyn för första gången besök av ett ångfartyg. Fortfarande var det dock problem att ta sig igenom Altersundet vid lågvatten och trafiken blev ojämn. Ytterligare utgrävning av Altersundet riskerade dessutom att sänka hela Persöfjärden. Drömmen såg bara ut att bli en dröm. Bönderna fortsatte att frakta sina produkter till staden i egna båtar.

I stället sattes Altersund in i trafik på Lule älv till Grubban och Råbäcken. Visserligen trafikerades älven av hjulångarna Gellivara och Aros, men bara två av veckans dagar var. Altersund sattes nu in i trafik måndagar, onsdagar och fredagar och avgick då kl 6 fm från Grubban och återvände kl 5 em. Mellanhamnar var Karlsvik, Gäddvik, Balinge, Gamla staden, Sunderbyn, Avan, Unbyn och Råbäcken. Söndagar, tisdagar och torsdagar gick Altersund från Luleå direkt till Grubban på aftonen. Efter ett par år såldes båten till ett konsortium i Umeå på för ägarna gynnsamma villkor.

Drömmen om sjötrafik från Luleå till den nio nordliga byarna med slutmål Brobyn levde dock vidare och 1893 inköptes ett nytt fartyg med ett grundgående av endast 37 cm. Båten fick namnet Svanen – som en svan skulle den röra sig på vattenytan. Spänningen var stor uppe vid Persöfjärden. Skulle det nya fartyget komma dit upp? Och slutligen, den 10 juli hördes i Vibbyn och Brobyn det ljuva ljudet av en fartygsvissla.

Det måste ha varit med Svanen, som min mormor, född i Persön 1868, åkte till Brobyn och därifrån med hästskjuts (eller till fots?) till Boden. Min mamma har

berättat om hennes resa, men det är oklart vilket år den skedde.

Men - av någon anledning minskade trafikunderlaget och efter några år togs ångaren bort från de vatten som den var byggd för. Den försågs med en starkare maskin och användes för bogsering inom Luleå hamnområde. Lönsamheten visade sig dock inte vara så lysande och ägaren, konsul Rob. Asplund, annonserade 1902 båten till försäljning. Nästa år köptes den av ett konsortium i Boden och drogs dit på slädar landvägen och sattes i vatten invid Bränna.

Ångaren eldades med ved; en halv famn barrved ansågs räcka för en dags arbete. Man använde bakar och spinkved från Tengerska sågen (Bodens ångsåg) i Björkelund. På grund av den större maskinen hade djupgåendet nu ökat till 20 tum (50 cm). Ågaren hette Rederi AB Boden och man ändrade därför namnet till Boden, som målades på fartygets sidor och på de båda livbojarna. Av någon anledning ändrade man efter några år namnet till det ursprungliga Svanen.

Svanen användes om vardagarna till timmerbogsering. På den tiden flottades rätt mycket timmer genom Ljusån till Buddbyträsket. Svanen bogserade timret vidare genom Buddbyträsket och Bodträsket och Bodån till älven. En del timmer drogs till ångsågen i Björkelund, där det ringades in av bommar till ett stort magasin. Vid den sågen arbetade för övrigt den unge Eyvind Johnson en tid.

Men om söndagarna - och ibland även vardagskvällar användes den som utflyktsbåt mellan Storbron (Kungsbron) och Killingholmen. Ibland utsträcktes turerna till Buddbyträskets inre ända, varifrån man kunde vandra upp på Öngårdsberget. Då passerade man den sägenomsusade gräddhällan, en stor sten i Buddbyträskets sydligaste del. Där hade, enligt sägnen, en flicka kommit roende från sommarladugården, stött emot den farliga klippan. Båten hade välvt och grädden från gräddstävän hade flutit ut och gjort vattnet silvrigt i hela träsket.

Svanens befälhavare hette I. A. Karlsten. Han var både styrman och maskinisteldare och hade bara en däckspojke som hjälp. Han brukade ha ångaren förtöjd i Bodån vid Åkroken, där Lillån från Svartbyträsket faller ut i Bodån. Där är den också avbildad på ett fotografi från 1910, som finns i Bodens kommuns bildarkiv, även i boken *Boden Från Station till Garnison* på sidan 56.

Det var ett populärt sommarnöje att göra en tur med Svanen. Om det nu var kvällsturerna på Buddbyträsket med kvällssol över Degerberget eller på de vindlande kanalerna i den höga djungelliknande vassen mellan Killingholmen och Prästholmen så var det något av ett

äventyr. I Boden fanns bara förutom Svanen två motordrivna båtar. En ägdes av guldsmeden L. G. H. Malmström och den andra av målarmästaren N. F. Widstrand, Killingholmens ägare.

Men så kom kriget, visserligen inte till Sverige, men människorna tappade lusten att åka ångbåt. Även timmerbogseringen minskade. Det ledde till att 1914 var Svanens sista sommar i Boden. Året därpå var den upplagd och 1916 såldes den till nya ägare och fick per järnväg återvända till Luleå. Där tjänstgjorde den som vattenbåt, d.v.s. en båt som försåg fartygen med färskvatten. Den var nu en skugga av sin forna prakt när den nymålade hade trafikerat Bodträsket. Den beskrivs som en grå liten oljeskadad fågel. Efter några års trafik på farvattnen runt Luleå såldes den gamla Svanen 1927 till sjökaptten Oskar Landfors i Ursviken, där den användes för bogsering på Skellefteälven. Där har den troligen slutat sina dagar.

Endast ett missöde inträffade, så vitt känt är, under Svanens tid i våra vatten. Det var när den kolliderade med en passagerarbåt i södra fjärden i Luleå. Fören trycktes in och en passagerare slungades överbord, men räddades med en livboj. Man fann, att kaptenen - tydligen en andlig frände till kapten Jonas G. Bottenhammar - var kraftigt berusad.

Novellen publicerades första gången den 12 november 1933 i Stockholms Tidningen och hade då titeln *Slut med Kapten*. När den publicerades i novellsamlingen hade titeln ändrats till den nuvarande. Den som läser berättelsen till det sorglustiga slutet kommer nog att förstå den första titeln. Gör det!

Martin Johansson

Från ett vykort av konstnären Viveka Selberg Boden

Innehållsförteckningar från Boden-ANAN 2007-2011

2007 febr	Brotjärfyndet --- Bondeståndets ledamöter vid riksdagarna --- Antavla Hilma Mariana Olsson Boden --- I mina anor	2009 aug	Gransjö (del 2) --- På birkarlarnas tid – Norrbottensbor i Amerika --- Antavla Nils Oscar Alm Norsjö (AC)
2007 april	Släktband mellan äldre lantmätare i Norrbotten (del 2) --- Författare Birger Vikström Ö-luleå --- Om den första fasta bosättningen i Karesuando	2009 okt	Ryska tsarens trupper och ockupation, Norra Sverige, 25 mars - 17 nov 1809, och dess påverkan av befolkningen --- Altarskåpet i Nederluleå kyrka --- Herrgårdsliv i Bodträskfors slutfasen i länets brukstid --- Antavla Lars-Göran Enström Ö-luleå
2007 aug	Överluleå i mitten av 1800-talet --- Antavla Oskar Harry Nilsson Ö-luleå --- Boden-ANAN:s innehållsförteckning 2002 - 2006	2010 febr	En helt osannolik BBK-match --- Frimanstorpet i Strömsund Råneå --- Forsfärder i Boden --- Antavla Johan Fritiof Lindström Ö-luleå
2007 okt	Om ortnamn i Edefors socken --- Sägställare Lars Westman i Björkfors sågverk (del 2) --- Antavla Johan Emil Hellgren Ö-luleå --- Mat i slåttertid och efter fisket	2010 april	Om nödår, hunger och våldsamt död i 1600-talets Råneå --- Om författaren Eyvind Johnson och hans antavla
2008 febr	Bodenbönder 1539 - 1720 --- Om befolkningens härstamning i övre och mellersta Norrland --- Utvandrare från Bodsvedjan Ö-luleå ---	2010 aug	Kolonat vid malmбанan --- Kolarepoken --- En korpral vid arméns flotta, Sveaborgseskadern --- Antavla Nils Johansson Heden Ö-luleå --- Antavla Hilda Maria Nilsson Ö-luleå --- Skolmästaren Johan Adam Björk N-luleå
2003 april	Ofärd över nordanlandet, del 8 --- Emigration från Råneå till Nebraska --- Ättlingar till Gabriel Månsson --- Olycksdrabbad familj	2010 okt	Varför krig igen? (del 1) --- Förslagen mattjuv fick galgen --- Antavla Jenny Elisabet Lundman N-luleå
2008 aug	I 19:s kamratförening - de första åren – Brev till fattigvårdsstyrelsen i Överluleå kommun --- Antavla Nikolina Brigitta Olsson Ö-luleå ---	2011 febr	Varför krig igen? (del 2) --- Gustaf Westerlunds Släktförening --- Översättning om soldat Sabelman --- Antavla Johan Fritiof Enbom Ö-luleå --- Skolskjutsar för 70 år sedan
2008 okt	Det finns även andra värden än pengar! --- Antavla Konstnär Hjalmar Eugen Rönnbäck Ö-luleå --- Försäljning av nytt orgelverk till Överluleå kyrka	2011 april	Kronotorp i Edefors socken --- Linnés resa genom Svartlå by --- Författare "Stina Aronsson" Ester Kristina Andersson Storkyrkoförs (A) och hennes antavla
2009 febr	Fyra generationer på samhällstoppen under 1500- och 1600-talet --- Lanthandeln i Klusån --- Om en skidlöpning i Jokkmokk och Qvickjokk --- Soldat Eric Sabelman Piteå kompani --- Där våra andliga stormän föddes --- Antavla Johan Helmer Lindström Nysätra (AC) --- Dansen i Buddbyn	2011 aug	Varför krig igen? (del 3) --- Blivande jordbrukares möte med gryende fack (föreningar) --- Antavla Isak Anton Jakobsson "Latin-Jakob" --- Pava Lars Tuorda 1847 – 1911
2009 april	1809 ett märkesår --- Gransjö Ö-luleå (del 1) --- Antavla Dagmar Sofia Sundström N-luleå --- Transporter före bil och järnväg --- Norrbotten 1857 – sagoland med vackra flickor och fula gummor	2011 nov	Varför krig igen? (sista delen) --- Arnold Rörling, en skrivmaskin --- En hemvändande Edeforsbo --- Järnvägsinformation --- Antavla Fotbollsspelare Stig Olof Sundqvist Vittjärv Ö-luleå

Årtal som slutar på två

1902 Norra stambanans sträckning Boden - Morjärv invigs. Sveriges civilminister Hjalmar Westring betonar banans stora betydelse för Norrlands och hela Sveriges framtid.

Kungl. Bodens ingenjörkår, Ing 4, började uppsättas.

Folkets Hus i Boden bildades, i samband med byggandet av Bodens Fästning.

1912 Det brittiska passagerarfartyget Titanic sjönk efter att ha kolliderat med ett isberg i Atlanten cirka 600 kilometer utanför Newfoundland, under färd mellan Southampton och New York. 2 227 personer fanns ombord, av dessa omkom 1 522. Omkring 130 svenskar fanns med ombord, varav 90 omkom.

Bodens Soldathem har under hundra år verkat vid sidan av Försvarsmakten. Soldathemmet har sedan 1912 fungerat som en fritidsgård och som en samlingsplats för värnpliktiga.

1922 Landstinget anställde landstingsdirektör vid egen centralförvaltning samt uppförde en förvaltningsbyggnad på lasarettstomten i Luleå. Det nya garnisonssjukhuset i Boden påbörjades.

Sovjetunionen bildades av de fyra sovjetrepublikerna Ryssland, Ukraina, Vitryssland och Transkaukasien.

Povel Ramel föddes på Östermalm i Stockholm.

1932 Kreugerkraschen. Bondeförbundet blev tredje största partiet i andra kammaren och Per Albin Hansson blev statsminister i en rent socialdemokratisk regering.

Sven Utterström tog OS-guld i längdskidor i Lake Placid.

Boxaren Ingemar Johansson föddes i Göteborg.

1942 Helikopterföretaget Fiskflyg började flyga människor och varor i Lappland och Norrbotten.

Övre Norrlands militärområde grundades som VI militärområdet (sjätte militärområdet).

Silvertejpen, även kallad gaffatejp eller vävtejp, utvecklades 1942 av firman Johnson & Johnson för amerikanska armén. Den starka vävtejpen var avsedd för försegling av ammunitionslådor för att utestänga fukt.

1952 Gert Fredriksson tog OS-guld i kanot i Helsingfors

Catalinaaffären, Sovjetiska jaktpiloter sköt ner två svenska flygplan över Östersjön. Sverige, som officiellt sett var ett neutralt land, hade plötsligt dragits in i kraftmätningen mellan stormakterna USA och Sovjetunionen.

1962 The Beatles gjorde en provskiva som dömdes ut helt av skivbolaget som ansåg att bandet hade fel "sound".

Nordiska rådets litteraturpris gick till Eyvind Johnson för romanen "Hans nådes tid",

Den lagstadgade folkskolan, blev grundskola.

1972 Sven-Åke Lundbäck Luleå, vann OS-guld i längdåkning i Sapporo.

Volkswagen sätter nytt rekord för antalet bilar som tillverkats i en och samma serie: 1 007 003 bilar.

Filmen "Någonstans i Sverige" hade premiär.

1982 Avstängdes meteorolog Åsa Bodén från SVT och tvingades lämna TV-rutan för att hon hade yttrat sig offentligt i den politiskt känsliga frågan om löntagarfonderna.

Skådespelerskan Ingrid Bergman dog i London, 67 år gammal.

1992 Boden Överluleå ForskarFörening bildades, med Kristina Öhman som ordförande

Pernilla Wiberg tog OS-guld i alpint i Albertville.

Biograferna Metro 1 och 2 i Boden stängdes.

2002 Nyaste delen av Centrallasarettet i Boden jämnades med marken.

Vann Bodens BK Division 2 Norrland, samt tog sig vidare i det efterföljande kvalspelet till Superettan 2003

Under våren kartlade Landstingsförbundet 16 av landets landsting. Alla erbjöd massage och akupunktur, som räknas till alternativmedicinska metoder. Även internationellt används alternativ medicin flitigt, både i rika och fattiga länder

2012 Boden Överluleå ForskarFörening firar 20-årsjubileum

Kryssningsfartyget Costa Concordia körde på ett rev utanför den italienska ön Giglio

Man omkom i en lägenhetsbrand i Boden

Skatten är 34 % i Överluleå församling

Bredåkers-dikt

Införd i Norrbottens-Kuriren 2 november 1945 (Ingmar Åkerstrand har inget med texten att göra)

En by det finns vid Lule älv
och i den byn, där bor jag själv
sen många år tillbaka.
Bredåkers by jag syftar på,
som här sin hyllning nu skall få
utav en "diktar-kraka".

I byn väl i 1000-talet finns
båd' utav män och äkta kvinns,
-då norr och sør' tillhopa.
Majoriteten bönder är
uti sin torva jordiskt kär,
som pengar massvis hopa.

Att sälja ved nu in till stan,
det varje bonde blivit van
liksom att pengar tjäna.
Och uppå går'n finns lagg'ård stor
med ofta upp till tjogtals kor
förutom fjäderfäna.

Man fiskar även lax i byn
så man blir riktigt röd i syn,
när antal man får höra.
Att fånga 100 styck om dan,
det har man även blivit van
att här i byn få göra.

Men var i byn skall fisket stå?
Ja, därom ense äro få,
det alla bybor vet.
Den ena säger uppå norr.
Nej, genast blir det då ett knorr,
med fart á la komet.

Men låt oss hoppas dock uppå,
att enighet man snart skall nå
i denna svåra fråga.
Men säkert uppstår fler debatt
med inlägg värt ett riktigt skratt
i denna "bya-plåga"

Föreningslivet och är stort
och går f. ö. ganska smort
-ibland -dock bäst att säga.
En loge det finns, som nu är rätt stor,
men husmors-samfund även gror
i denna "bya-äga".

Av gammal bastu har de byggt
en bagar-stuga -käckt och snyggt-
till gagn för bya-fruar.
Så snart har alla råg i rygg,
om nu ej bakmor bliver stygg
och häruti oss lurar.

Men när skall vi få ljus i byn,
som lyser upp mot höga skyn
i mörka vinternätter.
Det kanske bliver ganska snart,
ty byns husmör kan sätta fart,
när något föresättes.

Ja, detta blott en resumé,
utav allt stort som hunnits mé,
i bya-metropolen.
Jag återkommer, om jag får,
kanske när åter blivit vår
och höjer bya-skålen.

NICOLAUS

Nya medlemmar

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna i föreningen

				medl.nr.
Ann-Katrin Lundén	Sadelmakaregatan 1 C	961 35 Boden	0921 - 659 61	865
Gerd Isaksson	Ängsgatan 5	961 67 Boden	0921 - 525 69	866
Stig Öström	Tällberg 4	960 24 Harads	0928 - 21 000	867
Kjell Pedersson	Strömsnäs vägen 10	732 49 Arboga	073 - 976 31 93	868
Jonny Nilsson	Notträsk 16	961 91 Boden	070 - 395 49 04	869
Ingrid Persson	Buddbyvägen 1 C	961 42 Boden	070 - 240 40 52	870
Margoth Nordström	Nipvägen 10	961 44 Boden	0921 - 654 64	871
Torsten Nordlander	Flarken 105	961 91 Boden	070 - 317 47 04	872
Leif Björklund	Soldatgatan 19	961 76 Boden	070 - 265 52 34	873
Toiwo Armus	Prostvägen 9	961 40 Boden	0921 - 186 91	874
Gunnel Carlberg	Prostvägen 9	961 40 Boden	070 - 676 53 43	875
Claes Åstrand	Östra Lillgärdsvägen 23	961 50 Boden	0921 - 693 56	876
Seved Lundström	Svanövägen 14	960 24 Harads	0928 - 105 60	877
Rune Blomqvist	Flottningsvägen 1	960 24 Harads	0928 - 105 73	878
Peter Nilsson	Åkerby 4	961 95 Boden	070 - 694 10 24	879
	samt "nygamla" medlemmen			
Ola Andersson	Verkstadsvägen 35	961 35 Boden	0921 - 555 55	374

Adressändringar

Sören Skogsdal	Ohtaanjärvi 43	980 60 Korpilombolo	070 - 565 29 15	267
Marie Drake	Åbergsleden 8 B nb	961 43 Boden	0921 - 600 84	722
Hanna Tjikkom	Porjusvägen 22 A	962 32 Jokkmokk	070 - 272 35 64	833
Sven Larsson	Kyrkogatan 28 E, 1 tr 1001	981 38 Kiruna	0980 - 165 05	835

BÖFF

som fyllt jämna år under det fjärde kvartalet år 2011

Anita Sjöqvist	Boden
Anna Englund	Boden
Annika Sandström	Boden
Berith Jonsson	Boden
Björn Fredriksson	Boden
Elisabeth Steen	Boden
Gunnar Granström	Boden
Ingbar Sandström	Boden
Leif Boström	Täby
Ruth Selberg	Boden
Sven-Olof Sandorf	Luleå

TACK

Berit Andersson	Boden
Ingrid Bergman	Harads
Sonja Ekman	Boden
Peter Isaksson	Boden
Gösta Lindmark	Harads
Lars Loräng	Boden
Ragnhild Rönnbäck	Luleå
Anita Sjöqvist	Boden
Agne Strandberg	Harads
Sven-Olof Öhman	Boden

samt till de som gett bidrag i Internet/mikrokort-sparbössan.

Föreningens styrelse och andra funktionärer under tiden februari 1992 till 2012**Ordförande**

Kristina Öhman	1992 – 1997
Björn Fredriksson	1997 –

Vice ordförande

Ulla Wikman	1992 – 1994
Björn Fredriksson	1994 – 1997
Kristina Öhman	1997 – 1999
Constance Rutberg	1999 – 2000
Arnold Lagerfjärd	2000 – 2006
Jim Karlsson	2006 – 2007
Tomas Johansson	2007 – 2010

Sekreterare

Anna-Greta Johansson	1992 – 1995
Gunnar Almqvist	1995 – 1996
Ewa Sandberg	1996 – 2001
Stina Elming	2001 – 2007
Jim Öhman	2007 – 2008
Eivor Lind	2008 – 2011
Berit Andersson	2011 –

Kassör

Gun-Marie Åkerström	1992 – 1998
Barbro Lampinen	1998 – 2004
Kerstin Johansson	2004 – 2005
Laila Munkestam	2005 – 2008
Ulla-Britta Järnberg	2008 – 2010
Anne-Britt Brunnström	2010 –

Ledamot

Solveig Burström	1992 – 1998
Constance Rutberg	1998 – 1999
Ebba Loräng	1999 – 2001
Ingmar Åkerstrand	2001 – 200
Ewa Sandberg	2003 – 2007
Lars Berg	2007 –
Rolf Stenlund	2010 –

Styrelsesuppleanter

Jan-Olov Larsson	1992 – 1995
Björn Fredriksson	1992 – 1994
Britt Rantatalo	1994 – 1995
Tyra Henriksson	1995 – 1997
Constance Rutberg	1995 – 1998
Ebba Bergström-Loräng	1997 – 1998
Ulf Andersson	1998 – 1999
Arnold Lagerfjärd	1999 – 2000
Hagar Nordlund	1999 – 2004
Constance Rutberg	2000 – 2003
Kerstin Johansson	2003 – 2004
Barbro Forsberg	2004 – 2011
Berthill Munkestam	2004 –
Niklas Nyström	2011 –

Revisorer

Bertil Hedman	1992 – 1993
Sixten Sandberg	1992 – 2008
Carl-Lennart Persson	1992 –
Anna Wedén	2008 –

Revisorsuppleanter

Britta Lundman	1992 – 2002
Eva Wanler	1992 – 1993
Herman Wahlberg	1993 – 2003
Catharina Källström	2002 –
Rickard Pahlsson	2003 –

Redaktör och ansvarig utgivare

Arne Isaksson	nr 1 1992 – nr 2/1996
Jeanett Svanberg	nr 4 1996 – nr 2 1997
Ewa Sandberg	nr 4 1997 – nr 3 2007
Agneta Silversparf	nr 4 2007 – nr 1 2009
Eila Fredriksson	nr 2 2008 –
För nr 3-4 1996 och nr 3 1997 var	
Björn Fredriksson ansvarig utgivare	

Redaktion

Eila Fredriksson	nr 2 1996 – nr 2 2008
Ewa Sandberg	nr 2 1996 – nr 3 1997
Agneta Silversparf	nr 2 2007 – nr 3 2007
Agneta Silversparf	nr 2 2009 – nr 3 2009

Valberedning

Linnéa Westerberg	1992 – 2000
Herman Wahlberg	1992 – 1993
Anna-Maria Persson	1992 – 2001
Valdemar Gustafsson	1993 – 1999
Kristina Öhman	1999 – 2004
Inger Enberg	2000 – 2004
Kalle Brandin	2000 – 2004
Lars-Gunnar Palm	2001 – 2002
Ingmar Åkerstrand	2004 –
Gudrun Adolfsson	2004 – 2005
Sture Lindström	2004 – 2008
Peter Isaksson	2005 – 2008
Anna-Maria Persson	2008 –
Kåre Andersson	2008 –

Bildansvarig

Rohland Öhman	1997 – 1999
Kristina Öhman	2000 – 2005
VAKANT	2005 – 2009
Göte Sundberg	2009 –

Kontaktperson i datafrågor

Gunnar Glaas	1996 – 2004
--------------	-------------

Några ord från BÖFF:s styrelse m.fl.

Fick av redaktören för Boden-ANAN uppdraget att skriva några rader om hur jag kom att intressera mig för släktforskning. Det går inte att peka ut och säga när mitt intresse började! Med stigande ålder ökade behovet om att få vetskap om de som gått före.

En dag, på 1980-talet, låg i postlådan en lapp med erbjudande om att utföra släktforskning, till ett överkomligt pris. Jag nappade på anbudet och lämnade uppgifter om mig och min far. Det tog drygt en månad så fanns i postlådan ett paket med antavla och ansedlar i sex generationer. Tyvärr så skulle det visa sig att det var felforskat redan på min farmor. Hon var angiven som Jenny Alida Nilsson född 1892 i Lillberg Råneå, men jag visste att hon inte var född där. När jag som tonåring var med hela familjen och plockade hjortron i Slättberg, visade pappa gården där min farmor var född och uppväxt. Min farmor hette ju också Jenny Alida f 1892, men med efternamnet Thingvall, så jag skrev till den som hade forskat åt mig och berättade att alla generationer från min farmor och bakåt var fel. Felet rättades till, och nu vet jag att allt är riktigt. Med den nya antavlan kom personer med som sträckte sig ända ner till 900-talets slut, nämligen "Thord i Byr" som anges vara anfader till Bureätten. Jag är lika tveksam som Urban Sikeborg, att så är fallet. Även Sveriges första riksarkivarie Bureus har försökt att bevisa generationskopplingarna, men inte lyckats. Thord i Byrs runsten finns att beskåda bakom kyrkan i Skokloster!

Denna utredning gav mersmak, så jag anmälde mig till en kurs i släktforskning hösten 1991, under ledning av Arne Isaksson, för att få veta något på morssidan. Eftersom det var fler deltagare än läsapparater, blev det mycket väntan på att få komma i tur, så man hann inte med så mycket. Av den anledningen gick jag kurs hos Gun-Marie Åkerström på våren 1992.

Hon berättade att det var några personer som ville starta en forskarförening, men att de inte hade någon som kunde skriva förslag till stadgar. Jag berättade då för henne, att jag som styrelseledamot i Konsum Norrbotten, varit i stadgekommittén för deras nya stadgar. Då frågade Gun-Marie om inte jag kunde åta mig att skriva förslag till stadgar. Jag svarade ja, eftersom jag inte hade några riktiga skäl att neka. Detta var starten på mitt engagemang i föreningen och jag blev invald som suppleant när föreningen bildades den 8 februari 1992 och är dess ordförande på jubileumsfesten den 11 februari.

Vad jag kan konstatera är, att föreningen har lyckats fylla släktforskarnas behov vid rätt tidpunkt. Det vill säga, när mikrofilm/kort efterfrågades så hade vi anskaffat sådana och moderniserat läsapparaterna. När CD-skivor med släktforskarmaterial började finnas var vi med där. Idag frågas det efter släktforskning på nätet, men det är för närvarande en djungel, där det är mycket svårt för den ovane att veta vad som är rätt och fel. Om man däremot abonnerar på SVAR, Arkiv Digital eller Gonline, så är det ju skannade/fotade originalhandlingar, med andra ord en primärkälla.

Från det jag började för 20 år sedan, kan man idag med fog säga att släktforskningen blivit en folkrörelse.

Björn Fredriksson ordförande

för mig.

Jag har blivit ombedd att skriva ner mina tankar och upplevelser runt släktforskningen, vilket gjorde mig lätt frustrerad till att börja med. Av förklarliga säll! Kan man vara medlem i BÖFF utan att forska? Ja, naturligtvis kan man det, och så har det blivit

Jag kan erinra mig om, att jag för ett par år sedan såg ett program på teve, långt innan programmet "Vem tror du att du är" började sändas. Programmet handlade om släktforskning och jag blev klart intresserad, men tyckte aldrig riktigt att tiden fanns eftersom jag fortfarande var ute i arbetslivet. Jag gjorde även vid något tillfälle ett besök i Råbäcksgården i samband med "Öppet hus" och fick en liten inblick i forskningens mystik, men mer än så blev det inte.

Men, som nästan nybliven pensionär gick jag våren 2009 kursen "Släktforskning för nybörjare" och insåg ganska snart att här krävs tid och engagemang om jag över huvud taget skulle få ihop till åtminstone en början på en egen antavla. Jag upptäckte hur otroligt snabbt kurstimman rann iväg, men med duktiga och tålmodiga handledare så kom vi alla en "bit på vägen". Ambitionen var givetvis, att sedan med alla nya införskaffade kunskaper, fortsätta på egen hand. Jag har nog ingen riktigt bra förklaring till varför det inte blev så för mig, men målsättningen finns fortfarande, att en dag skall fortsätta där jag slutade och för att detta ska bli möjligt så inser jag att jag nog får lov att sätta mig på skolbänken igen. Antingen för en s.k. "Återställare" men mera troligt så blir det nog grundkurs igen.

Eftersom jag har haft förtroendet att vara kassör i BÖFF, under snart två års tid, så har jag ändå vistats en hel del i Råbäcksgården. Jag brukar beskriva BÖFF som en "livlig" förening i bl.a. den bemärkelsen att vi är många medlemmar (457), har en stor kursverksamhet, inköp och försäljning av böcker, CD-skivor och så mycket mer, samt den övriga driften för att föreningen skall, som man säger, rulla runt. Med andra ord, det gäller att hålla koll på debet och kredit, och som hjälp har vi ett modernt bokföringssystem. Vi betalar även numera alla fakturor via Internet, vilket gör att vi alltid har dagsaktuell information över det ekonomiska läget.

Jag har under den här relativt korta tiden, ur forskningsperspektiv sett, träffat många entusiastiska och trevliga forskare och även insett vilken otrolig skattkista med material som finns tillgängligt, för alla som har tid och möjlighet att besöka Råbäcksgården. Och som sagt, ambitionen och intresset kvarstår att botanisera i mina släktförhållanden, så en vacker dag – så kanske.

Anne-Britt Brunnström kassör

Onsdagen den 1 okt 2009 kl 13.00 besökte jag Råbäcksgården i Boden för första gången. Som nybliven pensionär tog jag då beslutet att börja släktforska. I min vildaste fantasi kunde jag inte tro att det var så omfattande som det i verkligheten var. Det var så mycket man skulle lära sig, bara detta att kunna

tyda den gamla handskriften, var inte det lättaste, men intresset blev förstås bara större och större ju mer man gick bakåt i släktleden. Efter en tid tyckte jag att alla påträffade "döingar" blev nya vänner som man just träffat på och lärt sig känna. Nu ville jag veta mer om dessa. Och visst fick jag det. Deras öden, levnadssätt, familjer med många barn, stor fattigdom och sjukdomar, många med dödlig utgång. Flyttlassen genom landet var också många. Mina far- och morföräldrar kom från platser som Norrbotten, Medelpad, Västerbotten, Jämtland, Stockholm och Vörrå i Finland. Jag har som många av oss svenskar även släktingar som emigrerat till Amerika. Så än finns det fortfarande mycket kvar att leta efter.

Det tog inte så lång tid innan jag hittade en avlägsen släkting som dömdes till straffarbete i 8 år och 6 månader för dråp. Nu är det enligt hörsägen vanligt att man inte forskar vidare om detta. Men inte jag, som bara blev mer nyfiken. Jag tog kontakt med Riksarkivet i Härnösand och beställde kopior på domen. Jag väntade i 3 månader. Det har blivit en så stor

efterfrågan på material, därför denna långa väntetid, fick jag till svar då jag efterlyste detta. Så anlände då ett stort kuvert med 30 handskrivna sidor med protokoll från obduktionen av den avlidne samt från rättegången, och jag ska villigt erkänna att tyda detta är inte något man gör i en handvändning. Läkare har ju ett speciellt språk(latin) och deras handstil är vida känd.

I dokumentet framgår det att det handlade om ett fylleslagsmål där 3 personer var inblandade. Min anförvant, den avlidne och en man från södra Sverige. Under förhören bekräftade föräldrarna till sörslänningen att denne befunnit sig på hemmaplan vid den aktuella tidpunkten. Kan det ha varit ett Justitiemord det handlade om? Ja, detta står skrivet i stjärnorna.

Självklart har jag träffat på åtskilliga i hög grad levande, glada, positiva och hjälpsamma forskare under de 2 gångna åren.

En av de många höjdpunkterna är föreningens Öppet Hus och Loppis under sommaren. Det ger förvisso en välkommen förstärkning i BÖFF:s föreningskassa, men ju fler besökande som gör sina loppisfynd och besöker forskarlokalen, desto roligare har vi det. Glädjande nog består besökarna av både ortsbor och turister.

På årsmötet i mars 2010 fick jag förtroendet att bli vald till föreningens sekreterare. Ett intressant uppdrag som innehåller en viss mångsidighet. Både att delta i mötet samt föra korrekta noteringar, men de gånger det blir problem, då ropar jag på hjälp, så det hörs ända till Björns i Trångfors.

Till sist vill jag bifoga ett gammalt ordspråk som lyder:

"Bakom varje framgångsrik man står en kvinna".

Björn och Eila! Ert engagemang för Boden Överluleå ForskarFörening är helt enastående.

Berit Andersson sekreterare

Här kommer min historia! Allt startade med att min farfar sa till min far att vi inte fick forska på våra familjer, då det fanns tråkigheter i vår släkt. Nå väl, så började jag 1977 då jag bodde i Luleå uppsöka biblioteket och bokade tid. Visste att min farfar var född

i Vändträsk år 1894. Jag ville ju så gärna ta reda på vad det var som vi inte fick veta.

Visste inte ett dugg om denna forskning, men fick massor av hjälp. Fann min farfar och letade mig

tillbaka i tiden, och tiden gick verkligen fort. Det var dags att stänga så jag fick boka ny tid. Efter en tid kom jag så långt tillbaka som 1828 och vi fanns då i Alträsk nr 10, som idag bebos av min gode vän Kåre Andersson och även han släkt- och bygdeforskare i den förening vi nu båda tillhör. Av någon anledning frågade jag om litteratur om Norrbotten och fick en bok av August Nordberg. Läste allt som skrevs och fann detta!

Den siste som avrättades var bonden Lars Henrik Andersson Berg från Prästholm. Visade vad jag funnit åt min far och han trodde att det var det min farfar menade.

Utan utbildning hittade jag inte något just då och jag flyttade åter till Boden. Forskningen låg nere en lång tid, tills jag en dag besökte vår fina lokal och Gunnar Glaas var där. Han kunde på mindre än 30 minuter tala om för mig att vi inte var släkt. Jag har tillbringat massor av tid på vår fina lokal och mött massor av forskare. Jag har kört fast i min egen forskning på min fars sida 1804 i Pajala, men på min mors sida är jag vid 1774 i Nederkalix. Da jag inte hittat mina egna, då jag varit på forskarföreningen och kunnat hjälpa andra, vilket jag tycker är roligt att göra. Vi har en fin och väl fungerande förening, som jag har fått vara delaktig i som styrelseledamot. Det bästa med att vara på föreningen är att någon har ett förslag på vart man kan leta vidare, och ofta hittar man det man söker. Vi är många i vår förening och jag önskade att fler som deltog aktivt i det vi gör. Det har varit en fin tid att vara delaktig i allt som planeras och görs. Så alla forskare, besök oftare vår fina lokal och kom gärna med idéer om vad vi ska göra.

När detta skrivs, sitter jag på Kanarieöarna i San Augustin ca 22 grader varmt och lätt molnigt. Lycka till med ert letande efter era rötter!

Lars Berg ledamot

Mitt intresse för släktforskning väcktes nog, utan att jag väl då förstod det, redan i unga år genom att jag hittade en gammal betygsbok från det min mamma gått i skolan och i den hade hon ett efternamn som jag inte kände igen. Jag frågade henne vad det betydde men då ryckte hon bara boken ifrån mig utan att säga någonting och den boken har jag sedan aldrig återsett.

Det gick några år och jag funderade väl lite från och till på den händelsen och jag beslutade mig för att göra lite efterforskningar eftersom jag ju var nyfiken hur det förhöll sig. Jag gick en kurs i släktforskning genom ABF med Arne Isaksson som kursledare för att lära mig grunderna. Sedan var det bara beställa filmrullar, boka

tid på biblioteket, som då hade en särskild lokal för släktforskning, och börja forska. Det visade sig att min mor vid tre års ålder adopterats till Heden från Jokkmokk och jag förstod ju då varför hon gjort som hon gjorde, hon ansåg helt enkelt att hennes adoptivföräldrar var hennes riktiga föräldrar. Nå, jag blev ju ännu nyfikenare på mina anor så jag fortsatte att forska och lyckades hitta mina anor på hennes sida vilka fanns i Tornedalen, både på svenska och finska sidan. För att hålla ordning på mina anor skaffade jag mig släktforskningsprogrammet Holger, ett i mitt tycke mycket bra program.

Efter att ha kommit en bit på morssidan så började jag titta på mina anor på min pappas sida. Jag visste ju att han var född i Gillervattnet utanför Boliden i Västerbotten. Tyvärr gick han bort när jag bara var 10 månader gammal så jag har inget minne av honom. En rolig grej var att när sekretessen för födda 1939 släpptes så gick jag in i födelseboken för Överluleå församling för att se vad som stod om mig där, jag har ju alltid fått höra att jag är född i Heden. Döm av min förvåning när jag inte kunde hitta mig själv där och då började jag fundera, jag hade någonstans hört att mina föräldrar kunde ha bott i Jörn efter att de gifts sig 1938, så jag gick in i Skellefteå landsförsamlings födelsebok och tittade. Jodå, mycket riktigt, där fanns jag!

Efter en del års forskning på egen hand fick jag veta att den nystartade släktforskarföreningen DIS-Nord behövde en kassör i sin styrelse. Jag hade gått i pension då och har i hela mitt liv jobbat med föreningsverksamhet, så även i många år som kassör, och tyckte att jag behövde lite mer att göra så jag anmälde mitt intresse och blev vid nästkommande årsmötet invald. Jag jobbade där i några år och trivdes otroligt bra med övriga ledamöter i styrelsen men eftersom jag använde mig av Holger som släktforskningsprogram och alla andra använde Disgen, vilket ju är DIS eget släktforskningsprogram, och jag kände att det enbart pratades om det och jag blev lite utanför så bestämde jag mig efter moget övervägande att ställa min plats till förfogande. I samma veva hörde BÖFF:s valberedning av sig och undrade om jag hade lust att börja jobba i BÖFF:s styrelse och eftersom jag ju är intresserad av släktforskning och vet att BÖFF är en mycket välskött förening så tackade jag tacksamt ja.

Jag har nu jobbat i föreningen i ett par år och trivs väldigt bra. Jag kan väl ibland känna att jag kanske inte kan lägga ner den tid jag skulle önska på grund av att det också finns några små härliga barnbarn, och sommartid en stuga, som pockar på och stjälar väldigt mycket av den tiden.

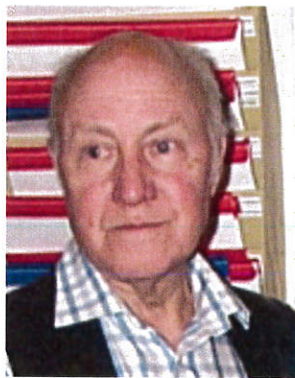
Varje släktforskare hoppas väl på att hitta något utöver det vanliga, inte bara när folk är födda, gift sig, fått barn och dött, utan också annat och det hände mig

hösten 2011. Jag hittade berättelsen om en gammal släktgård i Delliknäs utanför Arjeplog, som min farmors morbror Anton Karlsson och hans hustru Amanda, upptog 1892. De hade haft ett nybygge i Haraliden, Norsjö socken i Västerbotten men på grund av grannosämja och till och med ett mordförsök på Anton bestämde sig familjen för att flytta. Anton Karlsson ansågs som en sällsynt driftig och ambitiös karl med en stark tro. Självklart bidrog osämjan med grannen till att han tog sin familj, som nu vuxit till åtta personer, och flyttade till Delliknäs i Arjeplogs socken. Det var på våren 1892 som familjen ställde kosan 16 mil åt nordväst. Anton hade då köpt en bit mark i Delliknäs av en hästhandlare Nordin från Jörn. Familjen startade med barn och djur och efter en ganska strapatsrik färd kom man så småningom fram till Delleknäs. Det visade sig att det då bara fanns ett litet skjul där som hästhandlaren hade byggt men Anton tog tillsammans med de äldsta pojarna och reparera den, sedan byggdes även ett fähus för djuren inför vintern. Familjen hade rykte om sig att vara mycket arbetsamma, gudfruktiga och allmänt dugliga. Ingen av dem arbetade på söndagar. Då höll Anton egen söndagsandakt. Familjen åkte också på missionsmöten som hölls i byarna, bland annat i Båtsjaur. Det utmynnade även i att Anton byggde en kyrkstuga i Arjeplog, den så kallade Dellikstugan. Trots att ingen av dem synat platsen innan köpet, man for helt enkelt dit på vinst och förlust, lyckades man nå ett gott resultat. Detta får tillskrivas den höga moralen både arbetsmässigt och religiöst. Idag utgör nybygget en del av urskogs- och naturreservatet Dellikälven. Reservatet ägs av Naturvårdsverket. Tillsynsmyndighet är länsstyrelsen i Norrbottens län. 1993 inleddes ett projekt för att ta tillvara och förädla kultur- och miljövärdena kring Delliknäs. Utgångspunkten har dels varit att skapa underlag för en småskalig natur- och kulturmiljöturism. Byggnaderna väcks varsamt till liv igen och förmedlar atmosfären från självhushållningens tid.

I ett första skede har omfattande upprustningsåtgärder genomförts för att skapa förutsättningar för ett besöksboende på plats. I projektet ingår även markvård, kunskapsuppbyggnad kring fornlämningar och andra kulturlämningar, utbildning och information. Projektet genomförs genom ett samarbete mellan Silvermuseet och Länsstyrelsen i Norrbottens län.

Platsen ligger någon mil utanför Arjeplog och sista biten är väglöst land så en promenad på 6-7 km är ett måste. Jag har ännu inte haft möjlighet att besöka platsen men hoppas att snart kunna göra det.

Rolf Stenlund ledamot

sakliga intresseområdet.

Tankar efter 10 år i BÖFF:s tjänst!

I mitten på 1990-talet blev jag medlem. Skälet var att min huvudsakliga forskning rörde Norrbotten, och på den tiden de nordligaste regionerna. Strax efter millennieskiftet flyttade jag upp till Heden och forskning efter Lule älvdal blev det huvud-

Om jag inte minns alldeles fel, kom jag rätt snart in i styrelsen, och mitt mål där var att vara bollplank till Björn (den evige slitvargen). Vilket jag hoppas och tror har fallit någotsånär gott ut. Under dessa år har föreningen vuxit i antalet medlemmar något rent otroligt. Nu över 450 stycken.

Otaliga kurser för nybörjare, sådana som behövde "återställare", samt inte minst viktigt introduktionskurser för skolungdom och pensionärer. Men även andra om hur man forskar längre bak i tiden före kyrkoboksmaterialet. Samt någon kurs i läsning av gamla handstilar har under åren genomförts.

Öppet hus hålls ju flera gånger varje år, där jag varit närvarande. Och med tanke på de svar man fått vid dessa tillfällen när man pratar med folk, samt att det kommit nya trender med TV, som har lustfyllda program som visar hur mycket man kan få fram.

Då börjar man fundera på 450 medlemmar och alla som pratar släktforskning och är fantastiskt intresserade. Men vad gör dom? Jo, oftast en antavla, och det är ju inte illa. Men varför går så få vidare i sin forskning. Antavlan visar ju bara en liten del, närmast en minimal del av allt som går att få fram.

Antavlan visar ju sällan barn m.m. Inget av vad förfäderna haft för yrken, inte heller var och hur de verkat i livet. Inga tidsbilder om vad som skett om släkten.

Det är när man sätter igång med den forskningen som det intressanta börjar. OCH den börjar oftast av nyfikenhet, en egenskap som är nödvändig för att komma vidare. Det är egentligen inte så svårt, bara man tar det lugnt och metodiskt och inte hastar iväg för att komma så långt bak i tiden som möjligt. Oftast ger det mer att veta mer om få släktingar, än att veta en massa namn som man inte riktigt får grepp om.

Att forska på djupet, om man säger så, gör ju att man får en fruktansvärd samling med material utöver antavlan. Fotografier på folk och byggnader, kanske gravstenar, något som nu börjar plockas bort från

kyrkogårdar. Kartor om köp och ägoskiften, lagfartsprotokoll. Betyg och anställningskontrakt är ofta intressanta när man kommer ett antal år bak i tiden.

Bouppteckningar och testamenten. Allt detta är ändå bara en del som går att komplettera med.

Sen skall man inte glömma all den litteratur som står till buds för att förstå hur de bodde, levde och verkade förr.

Med all denna massa av uppgifter, så har man som forskare blivit arkivbildare, med förhoppningsvis en struktur i allt detta material, så att man lätt kan hitta. Då återstår det som är svårt, att sammanfatta det hela så att kommande generationer kan förstå och glädjas åt det som är gjort. För att senare kanske komplettera med de nya generationer som kommer till.

Vad gör vi i styrelsen för fel när medlemmarna inte vågar ta steget att gå vidare eller djupare i sin forskning? Behövs andra typer av kurser? Eller på något sätt, annat som visar hur man går vidare i sin forskning? Var man finner material eller hur man sammanfattar sitt arkiv till ett häfte eller bok.

Det skulle vara trevligt om föreningen fick in släktutredningar, som kommit till genom forskning här uppe, så att andra kan ta del av detta, och inte behöver uppfinna hjulet på nytt, om de har delar i samma släktlinjer.

Berthill Munkestam suppleant

2011 - Ett år av och med släktforskning!

Varför börjar man intressera sig för släktforskning? En fråga som säkerligen har lika många svar som det finns släktforskare. Vad är min ursäkt då? Ja, det har jag försökt formulera för mig själv vid flertalet

tillfällen när jag suttit vaken långt in på småtimmarna och tillslut tappat bort mig bland alla stickspår, otydligt skrivna kyrkoböcker och olösta gåtor.

Jag tror att en liten låga tändes en gång för flera år sedan, att den legat och pyrt för att sedan flamma upp med full kraft först i år. Den där första lågan tändes nog av att jag i min farmors gamla adressbok såg några sporadiska anteckningar om släktingar som bytt adresser genom åren, telefonnummer som ersatts av dödsdatum och så några namn som jag inte alls kunde härleda till hennes familj eller vänskapskrets. Vilka var dessa personer och vad hade farmor för koppling till dem? Farmors adressbok stod orörd i min bokhylla under flera år och de obesvarade frågorna med den. Så

kom det sig att min ena dotter insjuknade i diabetes, (vilket är en annan historia), och med detta kom att jag skulle mäta hennes blodsocker varje kväll klockan 23, och plötsligt uppstod det flera timmars "väntetid" varje kväll som behövde fyllas med någonting meningsfullt. Det var då jag kom mig för att börja söka svar på de där frågorna från farmors bok.

Ganska snart fick jag lite starthjälp via hjälpsamma främlingar och inom kort kom jag i kontakt med släktforskande släktingar som med sin stora kunskap och generositet var riktiga guldgruvor att ösa ur. Jag vill särskilt nämna och tacka min farmors kusin Bengt Bergman och hans hustru Vally i Eskilstuna, morfars tremänning Lars Sundström i Boden och min fars fyrmänning Torben Karlsson i Brottbys. Genom dessa personer började fantastiska historier att ta form och det var oundvikligt att fortsätta försöka hitta svar där nu nya gåtor skapats.

Jag hade ingen aning om hur man släktforskade och av en slump kom jag att besöka BÖFF:s lokal när det var "öppet hus". Jag hade massor av frågor utan att riktigt veta vad jag sökte för svar. Trots mitt säkert lätt förvirrade intryck blev jag väldigt vänligt och seriöst bemött och jag kände direkt att här finns det mer att hämta. Det blev ytterligare några nyfikna besök med många nybörjarfrågor att ställa som dessa tålmodiga damer och herrar hade den stora vänligheten att hjälpa mig med. Med lite släktforskargrunder från dessa vänliga själar och tack vare de internetbaserade tjänster som finns att abonnera på så kunde jag hemifrån köksbordet nu ge mig ut på resor i både tid och rum och försöka lära mig mer om mina släktingar och deras öden. Att ena stunden läsa i de äldsta kyrkböckerna om sitt ur-sprungshemman för att i nästa plötsligt få kontakt med ättlingar till emigrerade anor är en hisnande känsla som är svår att beskriva, men det ger mersmak!

Detta intresse fick jag i år möjlighet att utveckla ytterligare då jag en kväll fick jag ett samtal från valberedningen i BÖFF och de undrade om jag var intresserad av en plats som suppleant i styrelsen? Det vore såklart intressant tyckte jag, men undrade vad jag skulle kunna tillföra till ett sådant rutinerat sällskap? Tja, du skulle ju sänka medelåldern i alla fall blev svaret, och på den vägen är det. Det här året i och med styrelsen för BÖFF har inte på något sätt varit betungande utan tvärtom varit väldigt trevligt och lärorikt. Jag ser med glädje fram emot ett nytt år med många nya möten, släktingar och olösta gåtor...

Niklas Nyström suppleant

Min man började släktforska 1991, och jag tyckte det såg intressant ut, så jag började följa med honom till biblioteket (där läsapparaterna till mikrokorten fanns då). Vi hade ett litet rum högst upp i Medborgarhuset, men det var ju inte alla dagar och tider man hade tillgång till detta rum. När vi år 1994 fick flytta in i Råbäcksgården, köpa kodkort till ytterdörren och som medlem komma in årets alla dagar från kl 07.00 - 21.00, så var vi överlyckliga. Jag vill skicka ett stort tack till de inblandade.

I redaktionen började jag och Ewa Sandberg lite smått år 1996, när Arne Isaksson var redaktör. Hon började som redaktör 1997 och jag tog över 2008. (Se sid 18 på alla i styrelsen m.m. från föreningens start.) Ett roligt men tidskrävande jobb. Jag vill här även tacka för alla artiklar Ni levererat till Boden-ANAN, för utan Er hjälp är det ännu jobbigare att fylla en tidning. Ibland har jag fått flera bidrag samtidigt, en del korta och en del rätt långa, och då blir det väntan som jag hoppas att vederbörande accepterar. Antalet sidor är nämligen bestämt till 16, men jag har några gånger fått tillstånd av styrelsen att göra 20 sidor för att minska ner på väntetiden för de inblandade.

Jag blev medlem 1992, när föreningen bildades, och jag började två år senare med soldatforskning på Livkompaniets indelta soldater och har även gjort några på Piteå och Kalix kompanier, och detta håller jag på med fortfarande. Många års renskrivning av Bodens kommuns födda, vigda och döda har det blivit, samt "Ge namn åt de döda" för Boden, Överluleå, Edefors, Råneå, Gunnarsbyn och Norrfjärden. Det har även blivit många andra släktutredningar, studiecirklar m.m. på dessa 20 år. För mig har det blivit mer än ett heltidsjobb med allt som behöver göras i föreningen, så jag hoppas att fler medlemmar kan ställa upp med någon liten grej.

Många fina resor har ordnats under dessa 20 år, både i Norr- och Västerbotten. BÖFF:s medlemsresa blir i år den 11 augusti, så Ni kan redan nu anteckna denna dag i almanackan!

Jag har haft kontakt med första styrelsen, för att få dem att skriva några rader, från sin tid i föreningen, fram till dags dato. Tyvärr så kunde inte vår första kassör Gun-Marie Åkerström skriva något, på grund av sjukdom. Jag tänker på dig och hoppas att ditt liv förbättras!

Eila Fredriksson redaktör

Minnen och reflektioner inför 20-årsjubileet.

Som föreningens första ordförande är jag förundrad och glad över föreningens utveckling, som startades av några entusiastiska etablerade släktforskare och en nybliven och okunnig, men historieintresserad person (undertecknad).

Gun-Marie Åkerströms ilska över bibliotekets gamla läsapparat för rullband, som man inte kunde kopiera texterna med, blev den tändande gnistan.

Hon blev också föreningens första kassör. Björn Fredriksson skrev de första stadgarna, som i stort sett är desamma fortfarande. Tidningens första redaktör hette Arne Isaksson, tyvärr bortgången. Han och Gunnar Glaas skötte flytten av bibliotekets material till Råbäcksgården och fixade en del stolar och bord. Arne gjorde också den skylt som sitter på Råbäcksgårdens hörn. Gun-Marie ritade loggan.

Det var en fantastisk tid. Full av glädje och framtidsstro på projektet.

Vårt första inköp var en stämpel med föreningens namn. Den underlättade kassörens arbete vid utskick av inbetalningskortet. Pengar skänktes till den av blivande medlemmar. Den första hyran för kammaren, som blev föreningens kontor, var 400 kr om jag minns rätt. Vi hade inga pengar till det. En god vän till mig, Greta Nordqvist, skänkte oss den summan.

Ingen i den första styrelsen ägde en dator. Allt skrivarbete gjordes för hand. Tidningen skrevs på en vanlig skrivmaskin och kopierades på en gammal kopieringsapparat. Anna-Greta Johansson var vår första sekreterare. I den första styrelsen ingick också Ulla Wikman som v. ordförande och Solveig Burström. Björn var suppleant. Alla de nu nämnda, utom Gunnar Glaas, var också de som var med vid de första träffarna.

Från en skrubbe under takåsarna på medborgarhuset, beroende av bibliotekets öppethållande för att få tag i nyckeln, att boka tid max 2 timmar med 2 skraltiga läsapparater - till ett eget hus, ett kort som gör det möjligt att komma in, när man själv vill mellan kl 07.00 till 21.00 varje dag även helgdagar, 12 forskarplatser utrustade med 2 datorer och 10 moderna läsapparater och en läsapparat för rullband, som man kan kopiera texterna med. Dator för utskrift av tidningen och modern kopieringsmaskin för färgtryck.

3 datorer med internetuppkoppling. Ett stort antal kyrkböcker är digitaliserade och finns att tillgå på datasajter. Dessutom har föreningen köpt in CD-skivor, som framställts i en del socknar.

Donationer

Ett stort antal pärmar med tidningsurklipp och kommentarer av skilda slag om framför allt händelser i Boden. Givaren hette Hilding Jakobsson. Han jobbade på Norrländskan.

Åke Karlsson (död 1992) från Svartbyn, som mycket tidigt började släkt- och bygdeforska ledde studiecirklar i släktforskning på 1970-talet. Hans dödsbo donerade hans samlade dokument till BÖFF. En av hans elever var Arne Isaksson.

Den senaste donationen är Arne Isakssons rikhaltiga dokumentsamling.

Foton tagna av Rudolf Frigghe. Han fotograferade hus, som skulle rivas och miljöer, som var på väg att försvinna.

Föreningen har ett stort bildarkiv. Bilderna är gåvor. Det finns en hel del reproduktioner, som gjorts av Rohland Öhman. De bilderna är monterade på kartong.

Antalet medlemmar var första året 90 och år 1911 var det 458.

Tack vare att BÖFF fick egen lokal, har man kunnat genomföra studiecirklar i bl.a. släktforskning. Redan från början hade vi tillgång till 2 rutinerade cirkelledare. Gun-Marie Åkerström och Arne Isaksson. Det har hållits öppet hus, loppmarknader m.m.

Efter 5 år övertog Björn Fredriksson ordförandeklubban. Det uppdraget har han skött med den äran. Bakom varje framgångsrik man finns en kvinna. Hans hustru Eila har stor del i framgångarna. Hon har under årens lopp bl.a. fördjupat sig i soldatforskning och är f.n. redaktör för Boden-ANAN.

När jag gick i skolan sades det att adeln och eken inte fanns norr om Dalälven. Jag skulle vilja tillägga: Någon **historia** tycks inte heller finnas norr om Dalälven. Åtminstone under min skoltid talades det inte om någon historia i Norrbotten.

Har bildandet av BÖFF, och liknande föreningar på andra orter, bidragit med något utöver hjälp till "navelskådande" släktforskare. "Navelskådande" en skånsk bibliotekaries syn på släktforskning. Mitt svar blir ett rungande: **JA!**

Det har bidragit till många bygdeböcker och höjt självkänslan i de byarna. "Vi har funnits länge och också betytt något".

Föreningarna har höjt medvetenheten om Norrbottens betydelse.

Utan historiskt perspektiv förstår man inte vår nutid. Ett samhälle utvecklas tack vare medborgarnas kunskaper, många ideellt arbetade timmar och vilja att

förbättra. Om man inte vet hur det var förr, är det lätt att tro, att så här har det väl alltid varit och kommer att så förbli. Nu kan vi slå oss till ro. Ett stort misstag!

Ett är vi väl överens om. Allt var inte bra förr. Men, det var bra att kyrkan beslutade att alla födda skulle skrivas in i födelsebok.

Kristina Öhman 1:e ordförande

Vintern 1990/1991 anmälde jag mig till en ABF-kurs i släktforskning, med Gun-Marie Åkerström som kursledare. Det blev början till något nytt, som skulle komma att bli en oerhört betydelsefull del av mitt liv, under

alla år som följt sedan dess. Det blev fin gemenskap under kurskvällarna. Kurserna var då förlagda till bibliotekets lokaler, där fanns från början 2 läsapparater, som vi fick turas om att använda under kurskvällarna. När man skulle släktforska så ringde man till biblioteket för att boka tid och läsapparat. Med tiden så blev släktforskarna förflyttade till ett litet rum högst upp i huset, det var också det rummet som fanns för släktforskarföreningens medlemmar från allra första början.

När Gun-Marie vid ett senare tillfälle, efter avslutad kurs, ringde mig och berättade att hon planerade att bilda en släktforskarförening i Boden, och ville ha med mig i den gruppen, var mitt svar givet: självklart ville jag det.

Första föreningsmötet, då föreningen bildades, hölls i Robbgården. Den gård där min farmors mamma var född, och där min farmor sprungit omkring som barn, hemma hos sin mormor och morfar. På väggarna hängde fotografier av mina släktingar. Det var en högtidlig dag på många sätt, inte bara för mig, men också för alla andra som där hade samlats. Den första styrelsen valdes och jag fick uppdraget att bli föreningens första vice ordförande, med medlemsnumret 3.

Inom några år hade vår förening dock lyckats ordna en helt fantastisk släktforskarlokal: Råbäcksgården.

Många timmar av mitt liv har jag spenderat där och delat många fina stunder tillsammans med andra släktforskare. Det har blivit åtskilliga möten och samtal, inte bara om släktforskning, men även om vår lokalhistoria, kommunens och länets historia, och mycket, mycket annat. Släktforskningen har gett mig likasinnade vänner från när och fjärran.

Jag har inte bara forskat på min och min makes respektive släkter, även på många andra släkter, när jag blivit ombedd.

Våren 1999 började jag med Gravstensinventering. Det blev ett intressant arbete som gett mig mycket ny kunskap. Våra kyrkogårdar (begravningsplatser) ruvar på så mycket historia om den bygd vi lever i. Varje gravsten har sin egen historia. På kyrkogården får jag även uppleva staden och garnisonens tillkomst, spanska sjukans framfart, och möta minnet av alla de människor som kom hit från olika delar av vårt land, och var med om att bygga upp vår stad.

Av Gun-Marie lärde jag mig betydelsen av att vara noggrann i min släktforskning, hon förmedlade den rätta "släktforskarandan".

Nu har det gått 20 år sedan dagen då föreningen bildades och för mig betyder forskarföreningen fortfarande mycket. Jag släktforskar fortfarande, men i perioder, och till sommaren tänker jag återuppta mina kyrkogårdsvandringar igen, för att hitta "nya" gamla gravar att inventera.

Ulla Wikman 1:e vice ordförande

Åkerström, och vi höll till på biblioteket.

Hon pratade sig varm om att starta en förening, och på den vägen halkade jag med. Jag har (och hade) ingen erfarenhet av föreningsliv, men de andra övertalade mig att ställa upp som sekreterare. Jag misstänker att jag haltade en del i utförandet av arbetet, men det var mycket intressant och roligt att se föreningen växa fram. Och att vara en del av det. Övriga ledamöter ställde upp och svarade på mina förvirrade frågor, när det kärvade till sig. Innerligt tack för det, och ert tålamod!

Som livet tenderar att förändra sig kontinuerligt, så måste jag avsäga mig uppdraget efter några år. Jag kände att studier och arbete tog för mycket tid. Jag har fortfarande ett brinnande intresse för historia, inte minst min egen släkts, och tar då och då fram mina pärmar och tittar i dem. Jag har tagit en "Time Out" i forskandet, kan man säga. Men jag är helt övertygad att jag kommer att ta tag i det framöver, och börja nysta upp alla lösa trådar som hänger och slänger.

Några bevis för vallonpåbrå fick jag aldrig, men indikationer som pekar åt det hållet!

Anna-Greta Johansson 1:e sekreterare

Sommaren 1978 kom Gösta Elming hem till oss med tre kartonger fulla med gamla papper, efter Theodor Engström.

Det regnade i tre dagar och jag sorterade. Det var inte lätt. Vad skulle jag spara? Var något överhuvudtaget lönt att spara? Av min pappa har jag lärt mig att ta vara på gammalt. Men han sparade på gamla saker, inte papper.

Där fanns papper från Vägstyrelsen, Rotan, Skytteföreningen, IOGT och även personliga brev och korta familjenotiser som fångade mitt intresse i första hand. Jag sparade det mesta i pärmar, mer hann jag inte göra.

Så fick jag gamla brev av min svärfar Birger Elming. Hans farfar, Jonas Elming, hade som änkeman flyttat från Ljungby i Halland, via Piteå till Harads. Han lämnade några av sina barn kvar hos släktingar i Småland och några tog han med till Norrland. Han hade sju barn. Två hade dött i späda ålder. Många av breven som Jonas och hans barn och släktingar skrev är sparade. Några fanns hos min svärfar och några hos hans syskon. Eftersom breven är handskrivna och våra barn inte läser skrivstil så gärna, började jag skriva av dem.

Det blev en intressant läsning. Jonas dotter Sigrid skrev till sin bror Arvid och undrade om hennes "oäkta" son Johan kunde få komma upp till det "Förlovade landet Norrland" Han bodde nu hos deras moster Haddes i Berghem och det visste ju Arvid att det inte var så roligt.

Arvid var ett av de barn som Jonas lämnat kvar i Småland hos svägerskan Berta Haddes, gift med en präst. Arvid kom så småningom upp till Harads och gifte sig med Amanda Engström, Theodors syster.

Arvid var sjuklig och vistades en tid i Fiskebäckskil. Han skriver hem till sin kära hustru Amanda och berättar om Johan. Men av breven framkommer inte hur det går för Johan. Så hittar jag ett dödsbrev "Sigrid är död", men den ende som står som sörjande är maken.

Vad har hänt med Johan?

Bland Theodors papper hittar jag så ett avlångt vykort med vyer från Norrbotten/Västerbotten, avsänt från Halmstad, undertecknat av Johan Elming och Gustav Stenbäck (Engström).

Vad gör jag nu med all denna information?

Hur skall jag bäst förvara och göra allt överskådligt?

Åren går och pärmar är fulla av avskrifter, originalhandlingar och foton, vilka jag skannat. När jag

skall visa det för min man Ulfs släktingar. har jag svårt att **Hitta**.

Då får jag en idé!

Kristina Öhman har berättat om Boden Överluleå ForskarFörening BÖFF. Där kan jag säkert få hjälp. Jag är nybliven pensionär och behöver ha något att göra, d.v.s. ordna mina papper.

MEN vad händer!

Jag upplever inte att jag får några tips. Utan helt plötsligt så är jag med i styrelsen, blir sekreterare. Går studiecirkel. Pårmarna är osorterade. Jag försöker ta reda på mer om Elmingarna och får hjälp med Hugo och Assar Elming av Eila Fredriksson, som har forskat och dokumenterat om soldater.

För min egen del finns inte tid för släktforskning och dessutom finns det flesta forskningsuppgifterna utanför länet.

Däremot upptäcker jag, att tack vare mitt styrelseuppdag kommer jag att ta del av föreningens lärarika utbud på medlemsmöten, i form av föreläsningar och medlemsresor. Föreningen vidgar och fördjupar mina

kunskaper om Boden och länet i samband med bl.a. Kulturhusens och Arkivens dag. T.o.m. revisorns årsredovisning görs intressant med diagram som visar på olika flöden

Det jag upplever som mest positivt med BÖFF, är gemenskapen och det vänliga bemötandet.

Under min man Ulfs sjukdomstid kunde vi vara med och hjälpa till med tidningsgörandet. Vi kände oss alltid välkomna och plats fanns för oss att "hjälpa till".

Nu när jag börjat forska, via föreningens datorer, får jag mycken hjälp av Carina och andra forskare i föreningen. Det råder en varm och hjälpande stämning i forskargården.

Jag är kvar i föreningen nu som brödbakerska och tidningsdistributör.

BÖFF har många eldsjälar, men det behövs fler aktiva medlemmar, alla kan hjälpa till på olika sätt.

BÖFF:s 4:e sekreterare Stina Elming

Om Kengis bruk

ur NK 22 juli 1921

Under bilfärden från Övertorneå till Pajala gjorde konungen ett kortare uppehåll vid Kengis, där han besökte bruket samt tog vattenfallet och laxfisket i betraktande. En äreport hade uppförts och stora folkmassor hade strömmat till från när och fjärran för att bringa konungen sin hyllning.

Med anledning av denna minnesvärda tilldragelse kan det vara på sin plats att med några ord erinra om den forna betydelsen av Kengis bruk och dess förhållande Norrbotten gruvindustri, särskilt Svappavara-gruvorna.

Kengis bruk, beläget 7 km från Pajala, är äldsta bruket i Norrbotten och det förnämsta av de s.k. Kengis-verken, som efter upptäckten av Junosuando gruvor på 1600-talet spelade så betydande roll. Bruket *Kengis hammare* anlades 1645 eller 1646 av borgaren i Stockholm Arndt Grape, som dock 1695 var ruinerad. Det hela, med ofantliga privilegier, överlämnades 1699 till den nybildade "Västerbottniska bergslagssocieteten", som omfattade hela det dåvarande länet.

Junosuando masugn byggdes 1647. Ny masugn vid Tornefors 1709. Snart kom dock allt i ödesmål; Kengis - som också en tid lär ha varit ett betydande kopparverk med garhytta och kopparhammare, grundade väsentligen på Svappavaras kopparmalm - plundrades av ryssarna 1717. Det repade sig åter, hade 1738 sin största blomstring; masugn vid Palokorva byggdes 1744.

Följande år övergingo verken till Steinholtzka släkten och hava sedan haft skiftande ägare. Koppartillverkningen lär, om och i mycket ringa omfattning, hava fortgått till 1780. En kort uppblomstring inträdde under Hermelinska tiden. Sedan 1804 har ej Junosuando, sedan 1820-talet ej Avafors masugn varit igång. Efter brukstiden var här sågverk, men detta är sedan slutet av 1800-talet nedbrunnet. Kengis tillhör nu släkten Sohlberg.

Kyrka för bruksförsamlingen byggdes 1725, "Fredriks kapell".

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning
retur med den nya adressen till:

B Föreningsbrev

Boden Överluleå
ForskarFörening
Boden-ANAN
Idrottsgatan 2 D
961 64 Boden

Inte bara pennor och papper!

Vi erbjuder Samsungs smidiga CLX-3185 serie av färglaser-maskiner för hemmet eller det lilla kontoret. En av marknadens minsta och smidigaste

15% **rabatt till Bodenans läsare**

Utanför Boden tillkommer frakt. Gäller ej i kombination med kampanjer.

I vårt kontorsvarhus hittar du över 7000 artiklar som gör arbetet lättare. Men vi har också massor av smarta produkter för sortering, arkivering, publicering, exponering och egentligen för all möjlig efter-behandling av allt som du skriver och skriver ut. Sen har vi ju emballage, städ & tork, plast, hygien.....Kom in och titta själv. Det är enklare.

KONTEX

Kopplingsväg 8 Boden, 0921-55170, www.kontex.se

